

*bustadkreditt
sogn og fjordane*

Årsmelding

2023

Innhald

3	Hovudtal
4	Årsmelding 2023
8	Resultat
9	Balanse
10	Kontantstraumoppstilling
11	Eigenkapitaloppstilling
12	Notar
41	Erklæring frå styret og dagleg leiar
42	Revisjonsmelding
46	Opplysningar om selskapet

Framsidefoto: Michaela Klouda

GRAFISK UTFORMING: Sparebanken Sogn og Fjordane • E. Natvik Prenteverk AS

Hovudtal

TAL I TUSEN KRONER

RESULTATREKNESKAP

	31.12.23	31.12.22
Resultat etter skatt	143 385	118 912
Netto renteinntekter i % av gjennomsnittleg forvaltningskapital	0,76 %	0,74 %
Resultat etter skatt i % av gjennomsnittleg forvaltningskapital	0,52 %	0,46 %

HOVUDTAL FRÅ BALANSEN

Brutto utlån til kundar	25 127 741	27 938 103
Nedskriving på utlån	36 588	21 587
Eigenkapital	2 305 829	2 280 444
Forvaltningskapital	25 807 397	28 328 634
Gjennomsnittleg forvaltningskapital	27 512 185	25 843 097

ANDRE NØKKELTAL

Kostnader i % av driftsinntekter	6,83 %	7,06 %
Nedskriving i % av brutto utlån (Resultatført)	0,06 %	0,04 %
Nedskriving i % av brutto utlån (Balanseført)	0,15 %	0,08 %
Eigenkapitalavkastning etter skatt *)	6,55 %	6,42 %
Kapitaldekningsprosent	22,22 %	20,57 %
LCR (Likviditetsindikator)	705 %	440 %
NSFR (Likviditetsindikator)	103 %	104 %

BALANSEUTVIKLING 12 MND. VEKST

Vekst i forvaltningskapital	- 8,90 %	19,45 %
Vekst i utlån til kundar	- 10,06 %	19,85 %

OPPLYSNINGAR OM UTLÅNSPORTEFØLJEN

Overdekning i sikringsmassen (mill. kr)	3 778	6 162
Overdekning i sikringsmassen (%)	18,2 %	28,8 %
Indeksert belåningsgrad	56,7 %	56,9 %
Uindeksert belåningsgrad	59,1 %	60,6 %
Utferda OMF-volum pålydande (mill. kr)	20 942	21 436
Anna fyllingssikkerheit enn utlån (mill. kr)	228,8	136,1
Vekta tid sidan låna vart oppretta (år)	3,8	3,3
Vekta restløpetid for utlåna (år)	19,3	19,8
Andel lån med flytande rente	100,0 %	100,0 %
Andel lån med fast rente	0,0 %	0,0 %
Andel fleksilån	14,3 %	12,5 %
Gjennomsnittleg volum pr. lån (mill. kr)	1,59	1,57
Tal lån	15 787	17 818
Andel lån med trygd i bustad i utlandet	0 %	0 %

*) Rekna av inngåande eigenkapital justert for kapitalutviding og utbetalt utbytte.

Årsmelding 2023

Hovudtrekk

Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS (BSF) er eit heileigd dotterselskap av Sparebanken Sogn og Fjordane. Selskapet er etablert ved banken sitt hovudkontor i Førde.

Gjennom Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS har konsernet Sparebanken Sogn og Fjordane sikra langsiktig finansiering til konkurransedyktige vilkår. Finansieringa skjer ved utferding av obligasjonar med fortrinnsrett. Tenester som kundeoppfølging, forvaltning av lån, dagleg leing og administrative tenester blir leverte av Sparebanken Sogn og Fjordane.

I starten av 2. kvartal 2023 vart det offentleggjort at Sparebanken Sogn og Fjordane blir del av SpareBank 1-alliansen. Som følgje av dette vert det ei strategisk retningsendring også for Bustadkreditt Sogn og Fjordane. Morbanken vil framover nytte det felleseigde SpareBank 1 Boligkreditt ved overføring av lån, og vil gradvis trappe ned bruken av BSF. Selskapet vil oppretthalde alle sine løpande forpliktingar.

Ved utgangen av året 2023 hadde kredittforetaket 15.787 bustadlån på til saman 25,1 mrd. kr. Låna i sikringsmassen er innvilga av Sparebanken Sogn og Fjordane, og deretter kjøpt av Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS. Ved utgangen av året hadde alle lån flytande rente. Av utlånsvolumet er 14,3 % fleksilån.

Gjennomsnittleg lånegrad (vekta etter saldo) er 56,7 %, vekta gjennomsnittleg nedbetalingstid er 19,3 år og vekta tid sidan låna vart oppretta er 3,8 år. Gjennomsnittleg lån pr. kunde er på 1,59 mill. kr. Reduksjon i utlånsmassen siste året er 2,3 mrd. kr og er i tråd med tilpassing til at konsernet blir ein del av SpareBank 1-alliansen. Volumet av utferda obligasjonar med fortrinnsrett er på 20,9 mrd. kr.

Den geografiske fordelinga av utlånsporteføljen, etter bustadadressa til låntakarane, ser slik ut:

5 STØRSTE FYLKE I UTLÅNSVOLUM

Fylke	Prosent
Vestland	73,4 %
Oslo	10,3 %
Viken	9,0 %
Møre og Romsdal	1,8 %
Rogaland	1,4 %
Resten av landet	4,1 %
Totalt	100 %

Resultatrekneskaper

Selskapet har i 2023 oppnådd eit driftsresultat før nedskriving på utlån og skatt på 199 mill. kr. Ved utgangen av 2023 er det kostnadsført netto 15,2 mill. kr for endring i nedskriving på utlån.

Årsresultatet etter skatt er på 143,4 mill. kr. For 2022 var årsresultatet etter skatt på 118,9 mill. kr. Forvaltningskapitalen er redusert med 2,5 mrd. det siste året, medan rentenettoen er auka med 8,9 %.

Netto renteinntekter i 2023 utgjør 208,5 mill. kr. Dette svarer til 0,76 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital. Tilsvarende tal for 2022 var netto renteinntekter på 191,4 mill. kr, som utgjorde 0,74 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital.

Driftskostnadene for 2023 er på 14,6 mill. kr og utgjør 6,8 % av samla driftsinntekter. I 2022 var driftskostnadene 12,2 mill. kr (7,1 % av samla driftsinntekter).

Selskapet har ingen tilsette, og kjøper tenester frå Sparebanken Sogn og Fjordane. Alle kjøpte tenester er baserte på marknadsmessige vilkår. Den største kostnaden i selskapet er knytt til kjøp av tenester frå Sparebanken Sogn og Fjordane.

Forventa tap på utlån og utvikling i misleghaldne engasjement

Kredittforetaket nyttar Sparebanken Sogn og Fjordane sine retningslinjer for vurdering av forventa tap på utlån, garantiar og unytta trekkrettar.

Selskapet har 25 lån i misleghald over 90 dagar ved utgangen av 2023, men ingen konstaterte tap. I 2023 er det utgiftsført netto 15,2 mill. kr i tap på utlån. Samla balanseført nedskriving er på 36,6 mill. kr, og utgjør 0,15 % av brutto utlån. Dette er ein vesentleg auke frå fjoråret, og auken skuldast i hovudsak endring i parametersetting etter validering av tapsmodellen i første kvartal 2023. For ytterlegare informasjon, sjå note 13. Misleghaldet vert følgt nøye opp.

Balanse og kapitalforhold

Forvaltningskapitalen er redusert i tråd med strategivalet om gradvis overgang til at Sparebanken Sogn og Fjordane vil overføre bustadlån til SpareBank 1 Boligkreditt, og er no på 25.807 mill. kr pr. 31.12.2023. Dette er ein reduksjon på 2.521 mill. kr det siste året. Selskapet baserer innlåna frå finansmarknaden på utferding av obligasjonar

med fortrinnsrett. I tillegg har selskapet gode og langsiktige kredittavtaler med Sparebanken Sogn og Fjordane.

I 2023 vart det utbetalt 118 mill. kr i utbytte til morbanken. Beløpet var lik resultatet i selskapet for 2022.

Eigenkapitalen er ved utgangen av året 2023 på 2.306 mill. kr. All eigenkapital i selskapet er rein kjernekapital, og den reine kjernekapitaldekninga er på 22,22 %. Kapitaldekninga blir rekna ut med utgangspunkt i målingar av kredittrisiko etter standardmetoden og operasjonell risiko etter basismetoden.

Styret vurderer selskapet sin eigenkapital som tilfredsstillande og forsvarleg sett i høve til bustadkredittføretaket si verksemd og drift.

Internasjonal rating

OMF-programmet til Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS vart i 2011 tildelt Long term rating Aaa av ratingbyrået Moody's, og TPI Leeway vart sett til 2. Ved utgangen av 2023 er Long term rating framleis Aaa, og TPI Leeway er 4. I juni 2023 fekk Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS tildelt issuer rating A1 av Moodys.

Bustadkreditt Sogn og Fjordane planlegg å oppretthalde rating av både selskapet og OMF-programmet.

Garantiar og pantesikring

Selskapet har ikkje gitt nokon form for garanti. Det er heller ikkje stilt trygd utover bustadlåna og fyllingssikkerheita som ligg i sikringsmassen. Bustadlåna og fyllingssikkerheita ligg som trygd for obligasjonane med fortrinnsrett.

Risiko

Med konsesjon som kredittføretak er BSF underlagt lover, forskrifter og regelverk som avgrensar risikoen selskapet kan vere eksponert for. Styret og dagleg leiar er ansvarlege for at det er etablert ei forsvarleg risikostyring, og at denne er tilstrekkeleg og i samsvar med lover og reglar.

BSF er utsett for kredittrisiko, operasjonell risiko, likviditetsrisiko og marknadsrisiko. Kredittrisikoen er den mest omfattande av desse. Det er utarbeidd rammer for risikoeksponeringa knytt til dei ulike risikotypene. Styret legg vekt på at selskapet skal ha låg risiko.

Kredittrisiko

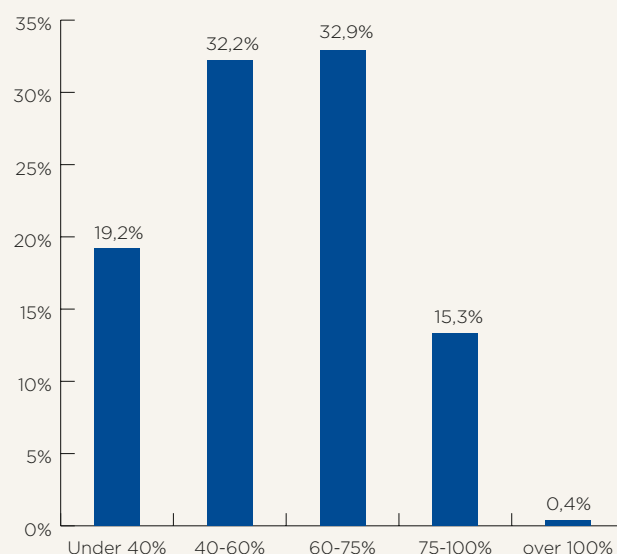
Kredittrisiko er fare for tap som følgje av at kundane/motparten ikkje har evne eller vilje til å oppfylle pliktene sine overfor Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS.

Selskapet har i eigen kravspesifikasjon fastsett krav til lån som kan kjøpast frå morbanken. Krava er strenge, og medfører at kredittrisikoen i utgangspunktet er låg. Krava spesifiserer lånetype, lånegrad, risikoklasse og type pant som må vere på plass for å kunne kjøpe låna. Ved utgangen av 2023 er den gjennomsnittlege lånegraden i selskapet 56,7 %, målt i forhold til godkjend verdi på panteobjekta utarbeidd av Eiendomsverdi AS.

Styret vurderer kvaliteten på låneporteføljen som god og kredittrisikoen som låg.

Figuren under viser vekta lånegrad for låna som ligg i kredittføretaket.

Vekta belåningsgrad

Marknadsrisiko

Marknadsrisiko er risiko som oppstår som følgje av at føretaket har posisjonar i utlån og finansielle instrument, og der verdiane over tid blir påverka av endringar i marknadsprisar. BSF har ikkje investert i aksjar eller valuta, så all marknadsrisiko knytter seg difor til renterisiko. I risikorammene til selskapet er det sett rammer for kor stor marknadsrisiko selskapet kan ta. Styret legg vekt på at selskapet skal ha låg marknadsrisiko.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at føretaket ikkje klarer å oppfylle pliktene sine, eller finansiere ein auke i eigedelane, utan at det oppstår vesentlege ekstrakostnader i form av prisfall på eigedelar som må realiserast, eller i form av ekstra dyr finansiering. Selskapet har gode kredittavtaler mot morbank som reduserer likviditetsrisikoen.

Styret har vedteke at selskapet skal ha låg likviditetsrisiko. Dette blir mellom anna reflektert i krav til storleiken på likviditetsreserven.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er definert som fare for tap som skuldast menneskelege feil, eksterne hendingar eller svikt og manglar i føretaket sine system, rutinar og prosessar.

BSF har inngått ein avtale med Sparebanken Sogn og Fjordane som mellom anna omfattar levering av tenester knytt til kundehandtering og AHV arbeid, administrasjon, IT-drift, økonomi og risikostyring. På desse områda er det banken som må rette opp eventuelle feil, som blir gjort, og som handterer den operasjonelle risikoen. Det er styret si vurdering at dette blir gjort på ein god måte. Avdeling for risikostyring har ansvaret for å vurdere om 1. linjekontrollane i selskapet er gode nok.

Lov- og forskriftsverket set konkrete krav til føretaket over ulike register som skal vere på plass. Gjennom oppretting og oppfølging av desse registra vil styret og dagleg leiar lettare kunne avdekke feil eller manglar som skulle oppstå i drifta av kredittføretaket.

Internkontrollen er også svært viktig i arbeidet med å redusere den operasjonelle risikoen i selskapet. Kontrollarbeidet og systemet for risikovurdering og internkontrollen blir vurdert som omfattande og godt utifrå storleiken og kompleksiteten i drifta til BSF.

Styret vurderer den operasjonelle risikoen i BSF som låg.

Likestilling og diskriminering

Styret er samansett av tre menn og to kvinner. Dagleg leiar er kvinne. Styret og leiing har, saman med banken elles, eit bevisst forhold til å fremje likestilling og til å motarbeide diskriminering i verksemda.

Eigarstyring og selskapsleiing

Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS sine prinsipp for eigarstyring og selskapsleiing byggjer på norsk anbefaling for eigarstyring og selskapsleiing, utarbeidd av Norsk utval for eigarstyring og selskapsleiing (NUES).

Generalforsamlinga er føretaket sitt øvste organ. Generalforsamlinga skal mellom anna velje styre og revisor, og føre tilsyn med styret og dagleg leiar si forvaltning av selskapet.

Val av styre er regulert i vedtektene § 3. Medlemmene i styret blir valde for to år. Styret er ansvarleg for at leiing og forvaltning av selskapet skjer i samsvar med lover, føresegnar, vedtekter og nærare retningslinjer vedtekne av generalforsamlinga. Styret er samansett av fire

interne og ein ekstern styremedlem. I 2023 er det gjennomført fire styremøte. Styret har utarbeidd årsplan for arbeidet sitt, og legg vekt på å sikre tilstrekkeleg kunnskap og kompetanse mellom styremedlemmene.

Dagleg leiar står for leiinga av føretaket, og skal følgje retningslinjer og pålegg som styret har gitt. Den daglege leiinga av føretaket skal skje innanfor dei rammer som følgjer av lover, forskrifter, Finanstilsynet sine rundskriv, pålegg frå styresmaktene og føretaket sine vedtekter.

Gjennom året blir det utarbeidd fleire rapportar som gjer det mogleg for dagleg leiar å følgje utviklinga i ulike risikoforhold i føretaket. Desse rapportane blir laga på dagleg, månadleg eller kvartalsvis basis, og fungerer som nødvendige informasjonskjelder for å styre risikoen og setje i verk risikoreduserande tiltak, om nødvendig. Rapportane blir også sende til styret for handsaming. Dagleg leiar utarbeider ein gong i året ei samla vurdering av risiko- og kontrollsituasjonen, som blir lagt fram for styret.

Internkontrollen er etablert i samsvar med internkontrollforskrifta. Alle rapporterende einingar i bankkonsernet, og dermed også BSF, har ansvar for å ha ein effektiv og føremålstenleg internkontroll, for å redusere eigen risiko. Einingane skal vurdere risiko før og etter risikoreduserande tiltak. For attverande risiko skal eininga vurdere kontrollbehov, og sørgje for at risikoen blir tilfredsstillande følgt opp og kontrollert.

Selskapet sin internrevisor (PwC) rapporterer årleg til styret gjennom ein uavhengig rapport om internkontroll. Overvakaren (KPMG) og ekstern revisor (Deloitte) er også ein viktig del av kontrollapparatet i kredittføretaket. Omfanget av kontrollar og kontrollerande organ gjer det sannsynleg at feil, manglar eller risikoar blir fanga opp, rapporterte og utbetra.

Selskapet har teikna ansvarsforsikring for styre og dagleg leiar, gjennom ei felles ordning som konsernet Sparebanken Sogn og Fjordane har saman med fleire andre finansføretak. Samla forsikringssum er på inntil 120 mill. kr pr. forsikringstilfelle og totalt, for alle som er sikra gjennom ordninga.

Administrasjon og dagleg leiing

BSF har gjort avtale med Sparebanken Sogn og Fjordane om vilkår for kjøp, overføring og forvaltning av lån. Arbeidsoppgåver blir utførte av tilsette i Sparebanken Sogn og Fjordane. Dagleg leiar er tilsett i Sparebanken Sogn og Fjordane og leigd ut til Bustadkreditt Sogn og Fjordane.

Internkontroll og finansiell rapportering

Som ein del av internkontrollen skal leiinga i BSF også vurdere om verksemda til selskapet representerer ein risiko for feil i finansiell rapportering.

Det er etablert prosessar og interne kontrollrutinar som skal sikre kvaliteten i finansiell rapportering. Dette omfattar fullmaktsreglar, arbeidsdeling, avstemmingar, IT-kontrollar med meir. Den finansielle rapporteringa skal til ei kvar tid også tilfredsstillende eksterne lover og reglar. Direktør for økonomi og finans, i Sparebanken Sogn og Fjordane, har ansvar for bankkonsernet sin rekneskaps- og økonomifunksjon, og har gjennom dette det overordna ansvaret for at eksterne lovkrav er følgde i heile konsernet. Leiinga i konsernet følgjer også løpande opp dei ulike forretningsområda og dotterselskapa sine finansielle resultat.

Styret fører tilsyn med prosessen for finansiell rapportering og internkontroll, og ser til at denne fungerer effektivt. Årsrekneskapen blir fastsett av generalforsamlinga etter handsaming av styret.

Ekstern revisor utarbeider årleg ein rapport som summerer opp resultatet for den finansielle revisjonen. Rapporten inneheld også opplysingar om eventuelle svake punkt og manglar, og forslag til tiltak og utbetringar.

Tilsette og arbeidsmiljø

Det er ingen tilsette i selskapet. Det er av den grunn ikkje sett i verk særskilte arbeidsmiljøtiltak.

BSF kjøper tenester frå morbanken Sparebanken Sogn og Fjordane. Morbanken er sertfisert som miljøfyrtårn. Det blir ikkje nytta innsatsfaktorar, eller produksjonsmetodar som direkte forureinar det ytre miljøet. For meir informasjon sjå årsrapporten til Sparebanken Sogn og Fjordane.

Samfunnsansvar

Styret viser til årsrapporten for Sparebanken Sogn og Fjordane, der det er gjort greie for korleis konsernet, inkludert Bustadkreditt Sogn og Fjordane, forvaltar samfunnsansvaret sitt. Informasjonen er også å finne på www.ssf.no/berekraft.

Vurdering av årsrekneskapen

Resultatrekneskap, balanse og notar gir tilstrekkeleg informasjon om selskapet si drift og stilling pr. 31. desember 2023. Styret stadfestar at føresetnaden om vidare drift er lagd til grunn ved utarbeiding av årsrekneskapen for 2023.

Hendingar etter balansedagen

Styret kjenner ikkje til hendingar etter 31.12.2023 som har vesentleg innverknad på den framlagde årsrekneskapen.

Oppsummering

Selskaper viser til gode tal og stabil drift ved utgangen av året. Selskapet leverer ein rentenetto på 208,5 mill. kr, ein auke på 8,9 %. Brutto utlån er redusert det siste året, og dette er i tråd med tilpassing til at konsernet Sparebanken Sogn og Fjordane bli ein del av SpareBank 1-alliansen.

Selskapet har solid kapitaldekning, god kostnadskontroll og ingen konstaterte tap, og vil oppretthalde alle sine løpande forpliktingar i tida som kjem.

Resultatdisponering

BSF har eit resultat på 143,4 mill. kroner etter skatt. Styret tilrår at 143,0 mill. kr blir betalt ut som utbytte til morbanken. Resterande del av resultatet, 0,4 mill. kr, blir overført til annan eigenkapital. Det høge utbyttet blir vurdert som forsvarleg ut frå kapital-situasjonen til BSF.

Førde, 12.02.2024

Styret i Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS

Frode Vasseth
Styreleiar

Linda Vøllestad Westbye

Ole Aukland

Andrea Kvamsdal

Peter Midthun

Irene Flølo
Dagleg leiar

Resultat

	Note	2023	2022
Renteinntekter	19	1 326 221	743 348
Rentekostnader	19	1 117 738	551 947
Netto renteinntekter		208 483	191 401
Provisjonsinntekter		2 231	2 234
Netto provisjonsinntekter		2 231	2 234
Netto vinst/tap på finansielle instrument	19	2 860	- 16 957
Sum andre driftsinntekter		2 860	- 16 957
Netto andre driftsinntekter		5 091	- 14 723
Sum driftsinntekter		213 574	176 678
Lønn og andre personalkostnader	20	46	46
Andre kostnader	20	14 550	12 425
Sum driftskostnader		14 596	12 471
Driftsresultat før nedskriving på utlån		198 978	164 207
Nedskriving på utlån	13-15	15 151	11 509
Resultat av ordinær drift før skatt		183 827	152 698
Skatt	23	40 442	33 786
Resultat for perioden		143 385	118 912
TOTALRESULTAT			
Resultat for perioden		143 385	118 912
Totalresultat		143 385	118 912
Resultat pr. aksje (i heile kr)		6,67	5,53

Balanse

EIGEDELAR	Note	31.12.23	31.12.22
Utlån til og krav på kredittinstitusjonar	16,19	228 804	136 106
Utlån til kundar	3,6-13,24	25 091 153	27 916 516
Sertifikat og obligasjonar	24,26	433 079	207 384
Finansielle eigedelar	24,33	54 361	68 628
Sum eigedelar		25 807 397	28 328 634
GJELD OG EIGENKAPITAL			
Gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjonar	18,24,27	2 606 451	4 318 520
Verdipapirgjeld	18,24,28	20 521 113	21 352 355
Finansielle derivat	18,33	327 609	340 847
Betalbar skatt	23	38 420	31 436
Utsett skatt	23	5 953	3 930
Anna gjeld og avsetningar	29	2 022	1 102
Sum gjeld		23 501 568	26 048 190
Innskoten eigenkapital			
Aksjekapital	32	2 150 000	2 150 000
Sum innskoten eigenkapital		2 150 000	2 150 000
Opptent eigenkapital			
Annan eigenkapital		12 829	12 444
Avsett til utbytte		143 000	118 000
Sum opptent eigenkapital		155 829	130 444
Sum eigenkapital		2 305 829	2 280 444
Sum eigenkapital og gjeld		25 807 397	28 328 634

Førde, 12.02.2024

Styret i Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS

Frode Vasseth
Styreleiar

Linda Vøllestad Westbye

Ole Aukland

Andrea Kvamsdal

Peter Midthun

Irene Flølo
Dagleg leiar

Kontantstraumoppstilling

	31.12.23	31.12.22
Resultat før skatt	183 827	152 698
Nedskrivning på utlån/garantiar	15 151	11 509
Betalt skatt	- 31 436	- 47 872
Reduksjon/auke (-) i utlån til og krav på kundar	2 810 362	- 4 628 131
Andre ikkje kontanttransaksjonar	771	- 13 065
A) Netto likviditetsendring frå operasjonelle driftsaktivitetar	2 978 675	- 4 524 860
Reduksjon/auke (-) i plassering i sertifikat/obligasjonar/derivat	- 211 428	- 1 159
B) Netto likviditetsendring frå investeringsaktivitetar	- 211 428	- 1 159
Auke/reduksjon (-) i lån frå kredittinstitusjonar	- 1 712 069	3 169 260
Auke/reduksjon (-) i verdipapirgjeld/ derivat	- 844 480	1 133 716
Auke/reduksjon i innbet aksjekapital	0	400 000
Utbytte	- 118 000	- 183 000
C) Netto likviditetsendring i finansieringsaktivitetar	- 2 674 549	4 519 976
D) Netto endring likvidar i året (A+B+C)	92 699	- 6 043
Likviditetsbeholdning inngåande behaldning	136 106	142 148
Likviditetsbeholdning utgåande behaldning	228 804	136 106
Spesifikasjon av likviditetsbeholdning		
Innskott i andre finansinstitusjonar	228 804	136 106
Sum	228 804	136 106

Eigenkapitaloppstilling

	INNSKOTEN EIGENKAPITAL Aksjekapital	OPPTENT EIGENKAPITAL Annan eigenkapital	TOTAL EIGENKAPITAL
Inngående eigenkapital 01.01.22	1 750 000	194 532	1 944 532
Utdelt utbytte	0	- 183 000	- 183 000
Kapitalauke	400 000	0	400 000
Resultat for perioden	0	118 912	118 912
Utgående eigenkapital 31.12.22	2 150 000	130 444	2 280 444
Inngående eigenkapital 01.01.23	2 150 000	130 444	2 280 444
Utdelt utbytte	0	- 118 000	- 118 000
Resultat for perioden	0	143 385	143 385
Utgående eigenkapital 31.12.23	2 150 000	155 829	2 305 829

Notar til rekneskapen

Note 1 Rekneskapsprinsipp

GENERELT

Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS er eit heileigd dotterselskap av Sparebanken Sogn og Fjordane. Selskapet er etablert for å vere selskapet sitt føretak for utferding av obligasjonar med fortrinnsrett. Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS vart stifta i 2009 og har hovudkontor i Førde.

Årsrekneskapen for 2023 for Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS er handsama og vedteken i styremøte den 12. februar 2024.

Alle beløp i rekneskap og notar er oppgitt i tusen NOK, dersom ikkje anna er spesifisert.

GRUNNLAG FOR UTARBEIDING AV REKNESKAPEN

Årsrekneskapen er utarbeidd i samsvar med dei internasjonale rekneskapsstandardane (IFRS – International Financial Reporting Standards), som er godkjent av EU.

ENDRING I REKNESKAPSPRINSIPP

Ved grunnleggjande rekneskapsreformer/ending av rekneskapsprinsipp, skal tal for tidlegare år omarbeidast, slik at dei kan samanliknast. Dersom postar i rekneskapen vert reklassifiserte, skal samanlikningstal utarbeidast, for tidlegare periodar og visast i rekneskapsoppstillinga.

Selskapet skal i tråd med IAS 8 opplyse kva endringar som har blitt implementert i inneverande rekneskapsperiode og kva effektar det har hatt på årsrekneskapen.

ENDRINGAR I EU GODKJENDE STANDARDAR OG TOLKNINGAR

IAS 1 Presentasjon av finansrekneskapen og Practice Statement 2 Making Materiality Judgements

Klargjering av kva rekneskapsprinsipp som skal presenterast som ein del av årsrekneskapen.

Vurderinga av kva opplysningar om rekneskapsprinsipp som er vesentlege skal gjerast på same måte som for andre vurderingar av kva som er vesentleg. Dette er også klargjort gjennom endringar i «Practice Statement 2».

Endringane skal hjelpe rekneskapsprodusentane med å bestemme kva rekneskapsprinsipp føretaket må opplyse om i årsrekneskapen. Det er no krav om å gi informasjon om vesentlege rekneskapsprinsipp, mot tidlegare signifikante rekneskapsprinsipp. Det er lagt til forklaringar om korleis føretaka kan identifisere vesentlege rekneskapsprinsipp. Eit rekneskapsprinsipp kan vere vesentleg dersom brukaren av rekneskapen må ha opplysningar om rekneskapsprinsippet for å forstå anna vesentleg informasjon i årsrekneskapen. Endringa understrekar at dersom uvesentlege rekneskapsprinsipp kjem fram av notane, skal dei ikkje påverke lesaren si oppfatning av dei vesentlege rekneskapsprinsippa. Dei vesentlege rekneskapsprinsippa må derfor framkomme klart og oppfattast tydeleg av lesaren.

Det har ikkje vore andre endringar i standardar og/eller tolkingar som har vore relevante for selskapet i 2023.

ESTIMAT

Ved utarbeiding av rekneskapen blir det gjort vurderingar som påverkar rekneskapsførte beløp. I note 2 er det gjort nærare greie for vesentlege estimat og føresetnader.

Eigedelar og gjeld vert balanseførte på det tidspunktet selskapet oppnår reell kontroll over rettar til eigedelane og eller tek på seg reell gjeld.

Eigedelar vert ført ut av balansen på det tidspunktet reell risiko knytt til eigedelane er overført, og selskapet ikkje lenger har reell kontroll over eigedelane.

FINANSIELLE INSTRUMENT

Eit finansielt instrument er ei kontrakt som gir opphav til ein finansiell eigedel, for eit føretak og ei finansiell plikt eller eit eigenkapitalinstrument, for eit anna føretak.

Klassifisering og måling etter IFRS 9

Finansielle eigedelar

Klassifisering er basert på om instrumenta blir haldne i ein forretningsmodell både for å motta kontraktsmessige kontantstraumar og for sal, og om dei kontraktsfesta kontantstraumane berre er betaling av rente og hovudstol på gitte datoar.

Finansielle eigedelar blir klassifisert i ein av følgjande kategoriar:

- Gjeldsinstrument til amortisert kost
- Gjeldsinstrument, derivat og eigenkapitalinstrument til verkeleg verdi over resultat (FVTPL)

Finansielle eigedelar målt til amortisert kost

Selskapet måler finansielle eigedelar til amortisert kost, dersom følgjande vilkår er oppfylt:

- Den finansielle eigedelen er ein del av ein forretningsmodell der formålet er å ta imot kontraktsfesta kontantstraumar, og
- Kontraktsvilkåra for den finansielle eigedelen gir opphav til kontantstraumar som berre består av betaling av hovudstol og renter på gitte datoar

Etterfølgjande måling av finansielle eigedelar, målt til amortisert kost, blir gjort ved bruk av effektiv rentemetode og er gjenstand for tapsavsetning. Vinst og tap blir ført i resultat når eigedelen er frårekna, modifisert eller nedskriven.

Selskapet sine finansielle eigedelar, til amortisert kost, inkluderer utlån til kundar med flytande rente og innskot i andre bankar.

Gjeldsinstrument, derivat og eigenkapitalinstrument til verkeleg verdi over resultat (FVTPL)

Følgjande instrument inngår i denne målekategorien:

- Derivat til verkeleg verdi over resultat
- Eigenkapitalinstrument skal som hovudregel her
- Gjeldsinstrument med ein forretningsmodell som tilseier å ta imot kontraktsmessige kontantstraumar frå renter, gebyr og hovudstol, samstundes som det er eit mål å kjøpe og selje papira i porteføljen, med kort horisont, for å sikre fortjeneste frå vinstar, eller ein forretningsmodell som tilseier at instrumenta blir styrt og følgt opp til verkeleg verdi.

Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS nyttar denne kategorien for sertifikat og obligasjonar, utlån til kundar med fastrente og derivat. Fastrenteutlåna er som regel rentesikra med derivat, som blir vurdert til verkeleg verdi. For å unngå eit rekneskapsmessig misforhold er også fastrenteutlåna vurdert til verkeleg verdi.

Frårekning av finansielle eigedelar

Ein finansiell eigedel blir frårekna dersom:

- Den kontraktsfesta retten til å ta imot kontantstraumar, frå den finansielle eigedelen, ikkje lenger er til stades, eller
- Selskapet har overført den kontraktsfesta retten til å motta kontantstraumar frå den finansielle eigedelen, eller behold retten til å motta kontantstraumane, frå ein finansiell eigedel, men samtidig forpliktar seg til å overføre rettane til ein motpart; og enten
 - a. Selskapet har overført det vesentlege av risiko og fordelar med eigedelen, eller
 - b. Selskapet har verken overført eller behalde det vesentlege av risiko og fordelar med eigedelen, men har overført kontrollen over eigedelen

Finansiell gjeld

Finansiell gjeld blir klassifisert i ein av følgjande kategoriar:

- Finansiell gjeld til amortisert kost
- Gjeldsinstrument, derivat og eigenkapitalinstrument til verkeleg verdi over resultat (FVTPL)

Finansielle gjeld til amortisert kost

Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS nyttar denne kategorien for gjeld til kredittinstitusjonar, det meste av eigne utferda renteberande verdipapir og anna finansiell gjeld.

Gjeldsinstrument, derivat og egenkapitalinstrument til verkeleg verdi over resultat (FVTPL)

Følgjande instrument inngår i denne målekategorien:

- Derivat til verkeleg verdi over resultat
- Egenkapitalinstrument skal som hovudregel her
- Gjeldsinstrument, når kriteria for verkeleg verdi opsjon (FVO) er til stades, eller ein forretningsmodell som tilseier at instrumenta blir styrt og følgt opp til verkeleg verdi

Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS nyttar denne kategorien for derivat.

Nærmare om finansiell gjeld

Finansiell gjeld blir, ved innrekning første gangen, klassifisert som lån og gjeld eller derivat øymerka som sikringsinstrument i ein effektiv sikring. Derivat blir innrekna første gangen til verkeleg verdi. Lån og gjeld blir innrekna til verkeleg verdi, justert for direkte transaksjonskostnader.

Derivat er finansiell gjeld når den verkelege verdien er negativ, og blir behandla rekneskapsmessig på tilsvarende måte som derivat som er egedeler.

Lån og gjeld

Etter innrekning første gangen vil renteberande lån bli målt til amortisert kost, ved bruk av effektiv rentemetode. Vinst og tap blir ført i resultatet, når gjelda er frårekna. Amortisert kost blir berekna ved å ta omsyn til kostnader m.v. relatert til kjøpet, eller kostnader og avgifter, som er ein integrert del av den effektive renta. Effektiv rente blir presentert som rentekostnader i resultatrekneskapen.

Gjeld er målt til nominelt beløp, dersom effekten av diskontering er uvesentleg.

Frårekning av finansielle gjeld

Ei finansiell gjeld blir frårekna, når gjelda er innfridd, kansellert eller utløpt. Når ei eksisterande finansiell gjeld blir erstatta med ei ny gjeld, frå same långjevar, når vilkåra er vesentleg endra, eller vilkåra på ei eksisterande gjeld er vesentleg modifisert, blir den opphavslege gjelda frårekna og ei ny gjeld innrekna. Forskjellen i balanseført verdi, blir innrekna i resultatet.

Estimering av forventa tap

IFRS 9 sine prinsipp knytt til nedskriving for tap på finansielle instrument tar utgangspunkt i at det skal settast av for forventa tap. Dette inneber at vi skal estimere dei framtidige kredittapa uavhengig av om ein finansiell egedel er kredittforringa eller ikkje.

Prinsippa i IFRS 9 for nedskriving gjeld for finansielle egedelar, som er gjeldsinstrument. I tillegg er også unytta kredittar omfatta. For forklaring av modellen for nedskriving viser vi til note 11.

Konstatering av tap

Konstatering av tap (dvs. bokføring mot kunden sin konto) skal gjerast når all sikkerhet er realisert og det ikkje er venta at banken vil få fleire innbetalningar på engasjementet. Kravet mot kunden blir følgt opp også etter konstatering, med mindre det er inngått avtale om ettergiving med kunden.

PRESENTASJON I BALANSE OG RESULTATREKNESKAP

Utlån

Utlån blir balanseført, avhengig av motpart, enten som utlån til og krav på kredittinstitusjonar eller utlån til kundar til amortisert kost eller utlån til kundar til verkeleg verdi. For å forenkle balanseoppstillinga, er utlåna til kundar vist netto på ei linje og så er spesifikasjon etter kategoriar vist i note til rekneskapen.

Renteinntekter på finansielle instrument klassifisert som utlån, blir inkludert på linja for «Netto renteinntekter» ved bruk av effektiv rentemetode. Effektiv rentemetode er forklart under «Verdimåling til amortisert kost».

Verdiendringar for utlån til amortisert kost og utlån til verkeleg verdi inngår i «Nedskriving på utlån og garantiar». Den delen av verdiendring på fastrenteutlån som skuldast endringar i rentenivå, inngår i «Netto vinst frå finansielle instrument». For nærmare forklaring av prinsippa for verdivurdering av utlån sjå avsnitt om «Berekning av nedskriving» tidlegare i denne noten.

Sertifikat og obligasjonar

Sertifikat og obligasjonar blir styrt og følgt opp i ein forretningsmodell som tilseier å ta imot kontraksmessige kontantstraumar frå renter, gebyr og hovudstol, samtidig som det er eit mål å kjøpe og selje papira i porteføljen med kort horisont, for å sikre fortjeneste frå vinstar.

Renteinntekter og –kostnader på sertifikat og obligasjonar inngår i «Netto renteinntekter» basert på effektiv rentemetode. Metoden er beskrive i avsnitt for amortisert kost.

Andre verdiendringar inngår i «Netto vinst frå finansielle instrument».

Finansielle derivat

Eit derivat er eit finansielt instrument med følgjande karakteristikkar:

- Verdien på instrumentet blir endra som eit resultat av endringar i rente, kurs eller pris på eit underliggende objekt
- Instrumentet krev ingen eller liten initial investering
- Instrumentet blir gjort opp på ein framtidig dato

Derivat blir balanseført til verkeleg verdi, når kontrakten blir inngått, og deretter løpande til verkeleg verdi.

Finansielle derivat blir presentert som ein egedel dersom verdien er positiv og som ein gjeld dersom verdien er negativ. Motrekning blir føreteke, dersom selskapet har ein bindande kontrakt med motparten, om å motrekne, og har til hensikt å innfri netto eller realisere egedelar og gjeld samtidig.

Rentebetalningar frå finansielle derivat inngår i «Netto renteinntekter» basert på effektiv rentemetode. Metoden er forklart i avsnitt for amortisert kost. Andre verdiendringar inngår i «Netto vinst frå finansielle instrument».

Gjeld til kredittinstitusjonar

Gjeld til kredittinstitusjonar og kundar er rekneskapsført, avhengig av motpart, enten som gjeld til kredittinstitusjonar eller som innskot frå kundar til amortisert kost eller innskot frå kundar til verkeleg verdi. Rentekostnader på instrumenta inngår i «Netto renteinntekter» basert på effektiv rentemetode. Andre verdiendringar inngår i «Netto vinst frå finansielle instrument».

Verdipapirgjeld

Verdipapirgjeld omfattar utferda sertifikat og obligasjonar, og er vurdert enten til amortisert kost eller til verkeleg verdi over resultatet. For å forenkle balanseoppstillinga, er verdipapirgjelda vist samla og så er det gitt nærmare spesifikasjon i note.

Rentekostnader på instrumenta inngår i «Netto renteinntekter» basert på effektiv rente metode. Andre verdiendringar inngår i «Netto vinst frå finansielle instrument».

SKATT

Skattekostnaden i resultatrekneskapen omfattar både betalbar skatt på inntekt og formue, og endring i utsett skatt for perioden. Utsett skattegjeld/utsett skattefordel er utrekna med 22 % av midlertidige forskjellar mellom rekneskapsmessige og skattemessige verdiar, ved utgangen av året. Utsett skatt blir rekna ut ved bruk av skattesatsar og skattereglar som gjeld på balansedagen, eller som det er sannsynleg blir vedtekne, og som ein legg til grunn vil gjelde, når den utsette skattefordelen vert realisert, eller gjelda blir gjort opp.

Utsett skattefordel er balanseført ut frå forventningar om framtidig skattepliktig inntekt.

Betalbar skatt og utsett skatt blir ført mot eigenkapitalen, dersom skatten gjeld postar som i same eller tidlegare periodar er ført mot eigenkapitalen.

PERIODISERING AV RENTER OG GEBYR

Renter og provisjonar blir resultatført etter kvart som dei vert opptente eller er påløpt som kostnad. Gebyr for etablering av låneavtar, inngår i kontantstraumane ved utrekning av amortisert kost, og er inntektsført under «Netto renteinntekter», etter effektiv rentemetode.

INNTEKTSFØRING AV RENTER

Renteinntekter vert inntektsført ved bruk av effektiv rentemetode. Dette medfører løpande inntektsføring av nominelle renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyr. Inntektsføring av renter etter effektiv

rentemetode blir nytta både for balansepostar vurdert til amortisert kost og balansepostar vurdert til verkeleg verdi over resultat. Renteinntekter på nedskrivne engasjement, vert rekna etter effektiv rentemetode, av nedskriven verdi.

KONTANTSTRAUMOPPSTILLING

Kontantstraumoppstillinga viser kontantstraumane gruppert etter kjelder og bruksområde. Kontantar er definert som kontantar og fordring på sentralbankar, og fordring på kredittinstitusjonar utan oppseiingsfrist.

SIKRINGSBOKFØRING

Selskapet nyttar sikringsbokføring ved bokføring av obligasjonsinnlån med fastrente og derivat som er tatt opp for å motverke verdisvingingar, frå dei aktuelle obligasjonsinnlåna.

Sikringsobjekta (obligasjonsinnlåna med fast rente) er vurdert til verkeleg verdi med verdiendring mot netto resultat frå finansielle instrument, og sikringsinstrumenta (derivata) blir vurdert til verkeleg verdi med verdiendring mot netto resultat frå finansielle instrument.

IFRS 9 stiller mellom anna krav om at sikringsobjektet og sikringsinstrumentet skal vere øyremerka. Det skal vere ein nær samanheng i økonomiske karakteristikkar for sikringsobjektet og sikringsinstrumentet, sikringsforretninga skal kunne målast påliteleg og det er krav om sikringseffektivitet. Om sikringa ikkje lenger oppfyller krava til sikringseffektivitet, skal sikringsbokføringa avsluttast, og ei justering som følgje av dette skal amortiserast i resultatrekneskapen. Amortiseringa skal baserast på ei rekalkulert effektiv rente, frå tidspunktet når amortiseringa startar.

Vinst eller tap på sikringsinstrumentet blir innrekna i resultatrekneskapen, på linja for netto vinst/tap på finansielle instrument. Vinst eller tap på sikringsobjektet blir ført som ei justering av den balanseførte verdien på sikringsobjektet, og innrekna i resultatrekneskapen på linja for netto vinst/tap på finansielle instrument.

HENDINGAR ETTER BALANSEDAGEN

Det skal opplysast om hendingar etter balansedagen i samsvar med IAS 10. Opplysningane omfattar hendingar som ikkje er innrekna i finansrekneskapen, men som er av slik art at det er vesentleg for vurdering av drifta.

VEDTEKNE REKNESKAPSSTANDARDAR OG ANDRE ENDRINGAR SOM KAN FÅ VERKNAD FOR FRAMTIDIG RAPPORTERING

Relevante standardar og tolkingar som er vedtatt fram til tidspunkt for framlegging av selskapsrekneskapen, men der tidspunkt for innføring er fram i tid, er oppgitt nedanfor. Det er selskapet sin intensjon å implementere dei endringane som er relevante, når dei blir gjeldande, under føresetnad av at EU godkjenner endringane, før utarbeiding av selskapsrekneskapen.

Det er ikkje vedtatt endringar som vil påverke rekneskapen i særleg grad.

Note 2 Viktige rekneskapsestimat og skjønnsmessige vurderingar

Estimat og vurderingar blir vurdert løpande, og er basert på historisk erfaring og andre faktorar, inklusiv forventningar om framtidige sannsynlege hendingar. Selskapet utarbeider estimat og tar føresetnader, om framtidig utvikling. Rekneskapsestimat som følgje av dette, vil sjeldan fullt ut vere i samsvar med endeleg utfall. Estimat som representerer ein vesentleg risiko for endring i balanseført verdi, på eigedelar og gjeld, i løpet av neste rekneskapsår, vert drøfta nedanfor.

Verkeleg verdi på finansielle derivat og andre finansielle instrument

For verdipapir som ikkje er børsnoterte, og der det ikkje er ein aktiv marknad, nyttar konsernet verdsettings-teknikkar, for å fastsette verkeleg verdi. Konsernet vurderer, vel metodar og tar føresetnader, som så langt som mogleg, er basert på marknadsforholda på balansedagen.

Rentepapir

Ved verdsetting av obligasjonar og sertifikat, innhentar vi verdivurderingar frå Nordic Bond Pricing.

Rentederivat

Rentederivat er verdsett ved neddiskontering av kontantstraumar, basert på swaprentekurva på rapporterings-tidspunktet.

Fastrenteutlån til kundar

Verdien av fastrenteutlån vert berekna som noverdien av framtidige kontantstraumar. For fastrenteutlån nyttar vi ei rentekurve som er utleia av eit gjennomsnitt av fastrentetilbod hos konkurrerande bankar, som uttrykk for ei marknadsrente.

Nedskriving på utlån

Modellen for nedskriving av utlån etter IFRS 9 er forklart i detalj i note 11. I metoden for utrekning av forventa tap (ECL) blir det nytta estimat for sannsynet for misleghald (PD), tap gitt misleghald (LGD) og eksponering ved misleghald (EAD), for alle utlån og unytta kredittar. Det er estimatusikkerheit ved utrekning av forventa tap (ECL), spesielt relatert til fastsetting av PD, men også for LGD og EAD.

Uvisse

Måling av forventa tap er komplekst, og leiinga må utøve profesjonelt skjønn for fleire av føresetnadene som er nytta som input.

For engasjement med modellbasert tap er usikkerheita i hovudsak knytt til fastsetjing av PD, LGD og EAD. For engasjement i trinn 3, der forventa tap er målt individuelt, er det nytta skjønn ved fastsetjing av føresetnader for framtidige kontantstraumar og verdsetjing av sikkerheiter.

Andre område med estimatusikkerheit er blant anna fastsetjinga av fleire framtidige økonomiske scenario, under dette vektinga av desse, vurdering av vesentleg auke i kredittrisiko, og avgjersler knytt til om kriteria for misleghald er oppfylte.

Makroøkonomiske scenario

ECL skal bereknast ved vekting av fleire makroøkonomiske scenario. Selskapet har valt tre framtidige makroøkonomiske scenario. Eit forventa scenario med vekt på 50 %, eit pessimistisk makrosenario og eit optimistisk makrosenario, som kvar har vekt på 25 %. Forventa tap vert vekta utifrå utfallet av dei tre scenarioa.

Samanhengen mellom makroøkonomiske parametarar og PD har tidlegare blitt gitt av ein modell utvikla av Norsk Regnesentral, der framtidig rentenivå og arbeidsløysa vart nytta til å estimere framtidig misleghaldsnivå for privatkundar. På grunn av den spesielle makroøkonomiske situasjonen vi er inne i, er ikkje modellen godt nok eigna til å predikere det framtidige misleghaldsnivået. Det er difor gjort skjønnsmessige vurderingar av forventa utvikling i misleghaldsnivået fem år fram i tid, med bakgrunn i framskrivingar frå Norges Bank sin Pengepolitiske Rapport og Statistisk Sentralbyrå.

Meir informasjon om dei ulike scenarioa og effekt på nedskrivingane er forklart i note 15.

Note 3 Segment

Selskapet har hovudsakleg eitt segment. Segmentet består av utlån til privatkunder og eit mindre volum av utlån til private næringsdrivande. Alle utlån er kjøpt frå Sparebanken Sogn og Fjordane. Selskapet driv ikkje verksemd utanfor Norge. Kundar med adresse i utlandet blir klassifisert som ein del av den norske verksemda.

Note 4 Kapitaldekning

ANSVARLEG KAPITAL	31.12.23	31.12.22
Aksjekapital og overkurs	2 150 000	2 150 000
Annan eigenkapital	12 829	12 444
Eigenkapital	2 162 829	2 162 444
Annan kjernekapital	0	0
Frådrag:		
Verdijustering (forsvarleg verdsetting)	- 577	- 376
Utsett skattefordel	0	0
Netto kjernekapital	2 162 252	2 162 068
Rein kjernekapital	2 162 252	2 162 068
Netto tilleggskapital	0	0
Netto ansvarleg kapital	2 162 252	2 162 068
BEREKNINGSGRUNNLAG		
Kredittrisiko		
Institusjonar	72 350	56 765
Massemarknadsengasjement	146 172	275 632
Engasjement med pant i bustad	8 610 539	9 572 531
Forfalne engasjement	228 364	128 345
Obligasjonar med fortrinnsrett	25 701	10 143
Andre engasjement	27 233	26 551
Sum berekningsgrunnlag kredittrisiko	9 110 360	10 069 967
Operasjonell risiko	398 898	389 812
CVA	219 732	53 163
Samla berekningsgrunnlag	9 728 990	10 512 942
Overskot ansvarleg kapital	1 383 933	1 321 033
KAPITALDEKNING		
Kapitaldekningsprosent	22,22 %	20,57 %
Kjernekapitaldekning	22,22 %	20,57 %
Rein kjernekapitaldekning	22,22 %	20,57 %
Uvekta kjernekapitalandel	8,27 %	7,55 %

Kapitaldekninga er utrekna i samsvar med nye kapitalkravsforskrifter (Basel II). Standardmetoden er nytta for kredittrisiko, marknadsrisiko og basismetoden for operasjonell risiko.

Basel II er inndelt i tre pilarar (områder). Pilar 1 omhandlar minstekravet til kapitaldekning og er ei vidareutvikling av tidlegare regelverk etter Basel I. Pilar 2 omhandlar institusjonen si vurdering av samla kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging (ICAAP), medan Pilar 3 omhandlar krav om offentleggjering av finansiell informasjon.

Note 5 Risiko

Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS (BSF) er utsett for kredittrisiko, operasjonell risiko (herunder klimarisiko), likviditetsrisiko og marknadsrisiko. Kredittrisikoen er den mest omfattande av desse. Det er utarbeidd rammer for risikoeksponeringa knytt til dei ulike risikotypene. Styret legg vekt på at selskapet skal ha låg risiko. Viktige mål med risikostyringa er å sikre at selskapet når fastsette mål, handtere risikoar som kan hindre måloppnåing, sikre intern og ekstern rapportering av høg kvalitet, og å sikre at selskapet opererer i tråd med interne retningslinjer og eksternt lovverk.

Kredittrisiko

Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS er eksponert for kredittrisiko i tilknytning til bustadlån, og motpartsrisiko i samband med plasseringar i finansmarknaden.

Lån som blir kjøpte frå Sparebanken Sogn og Fjordane er godt sikra. På kjøpstidspunktet skal låna vere innanfor 80 % av godkjend verdi på trygda. Verdiane på eigedomane som ligg som trygd for bustadlåna i BSF blir oppdaterte kvar tredje måned. Det er verdiestimater frå Eiendomsverdi AS som åleine eller i kombinasjon med takst og meklarvurderingar blir nytta som godkjend verdi på eigedomane.

Den første bolken av lån frå Sparebanken Sogn og Fjordane vart kjøpt i mars 2009. Sidan den tid har marknadsprisen på bustader vore aukande. Sparebanken Sogn og Fjordane administrerer låna i BSF og kan vise til lågt misleghald og god oppfølging av utlånsporteføljen. Risikoen i utlånsporteføljen blir vurdert som låg.

Låna som ligg i BSF er oppretta i Sparebanken Sogn og Fjordane, og kredittvurderinga av bustadlånskundane i BSF følgjer kredittvurderingsprosessen i morbanken. Med bakgrunn i trygd, beteningsevne, gjeldsnivå og sannsyn for misleghald vert det gjort ei kritisk vurdering av kundar som søker om bustadlån. I tillegg vert det gjort vurderingar med omsyn til livssituasjon, arbeidsforhold og utdanning, og risiko knytt til desse faktorene. Det er også laga rutine for overføring av lån til BSF, som spesifiserer kva krav låna må oppfylle for å kunne bli flytta til føretaket. Desse krava oppfyller alle regulatoriske krav. I tillegg er det lagt til ekstra interne restriksjonar som avgrensar kva lånetypar som kan flyttast til selskapet. Lån som ligg i BSF blir også følgde opp grundig med omsyn til misleghald. BSF har i tillegg styregodkjend rutine for risikostyring, som systematiserer kontrollar som skal gjerast for å minimere kredittrisikoen, og som fordelar ansvar for kontrollane og for rapporteringa.

Utviklinga i utlånsporteføljen blir følgt månadleg gjennom ein kredittrapport som mellom anna viser risikofordelt portefølje, utvikling i misleghald og kva konsekvensar fall i bustadprisar og auka misleghald vil ha for sikringsmassen.

Bustadkredittføretaket sin motpartsrisiko er knytt til plasseringar i finansmarknaden, eller eksponering mot andre finansinstitusjonar.

Risikoen BSF kan eksponere seg for mot ulike motpartar, blir bestemt utifrå kredittrammer mot kvar av desse motpartane. For å unngå tap eksponerer BSF seg berre mot solide motpartar.

I samsvar med krava i IFRS 9 gjer BSF nedskrivingar for forventa tap på alle utlån og eksponeringar. Det blir vist til årsrekneskapen, note 11, for nærare beskriving av modellbasert- og individuell nedskriving. Endeleg konstatering av nedskriving blir som hovudregel gjort når alle sikkerheiter er realisert og det er venta at selskapet ikkje vil få fleire innbetalingar på engasjementet. Kravet mot kunden blir oppretthalde så lenge det ikkje er inngått avtale om gjeldssanering med kunden.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at BSF ikkje klarer å innfri forpliktingane sine ved forfall. Likviditetsreserven i selskapet skal vere tilstrekkeleg til å innfri alle forpliktingar ved forfall. Selskapet styrer likviditetsposisjonane basert på styrefastsette krav til minimum likviditetsreserve og netto forfall innanfor 6 månader.

Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS skal ta låg likviditetsrisiko. Det er viktig for å sikre tillit i finansmarknaden og tilfredsstillande finansieringskostnader. Utan god likviditet vil kredittføretaket vere meir utsett under ugunstige og turbulente tilhøve i finansmarknaden. Det er viktig at likviditetssituasjonen gir selskapet tilstrekkeleg tryggleik og fleksibilitet til å oppnå konkurranse-dyktige vilkår på innlån.

BSF si primære finansieringskjelde er obligasjonar med fortrinnsrett. For å sikre brei tilgang til finansiering utferdar BSF obligasjonar med ulike løpetider og med både fast- og flytande rente. Rating av OMF-programmet av selskapet er viktig for tilgangen til finansiering og for å halde likviditetsrisikoen låg.

Selskapet har trekkfasilitetar i morbank som sikrar god tilgang på likviditet, også under krevjande marknadstilhøve. Trekkfasilitetane kan brukast til

finansiering av oppgjør ved kjøp av bustadlån frå morbanken, til å finansiere ubrukte fleksilånsrammer, og til å kjøpe instrument som kvalifiserer som likviditetsreserve.

Renterisiko

Selskapet skal styre renteeksponeringa slik at selskapet er lite utsett for rentesvingingar. Det er fastsett rammer for rentenivårisiko som blir overvaka og rapportert månadleg. Selskapet nyttar rentebyttestrategiar til å styre renterisikoen.

Spreadrisiko

BSF har ein portefølje av obligasjonar som tener som likviditetsreserve. Porteføljen er tilpassa for å kunne kvalifisere i selskapet sin likviditetsindikator LCR, og har såleis låg kredittisiko, og er i all hovudsak samansett av obligasjonar med fortrinnsrett utferda av norske aktørar. Desse har rating frå internasjonale ratingbyrå. BSF har rammer som regulerer kredittkvalitet, konsentrasjon og løpetid i porteføljen.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er definert som faren for tap som skuldast svakheit eller feil ved prosessar eller system, utført av tilsette eller eksterne, og som følgje av BSF si verksemd. Store delar av den operasjonelle risikoen blir handtert gjennom leveranseavtalen mellom morbank og BSF, der morbanken forpliktar seg til å levere tenester til BSF: I utkast til nytt SREP-rundskriv er mange ulike risikotypar definerte inn under nemninga operasjonell risiko. I det følgjande konsenterer vi oss om nokre av dei viktigaste formene for operasjonell risiko: Etterlevingsrisiko, risiko for kvitvasking og terrorfinansiering, og ESG-risiko.

Etterlevingsrisiko

Etterlevingsrisiko er risikoen for at selskapet pådreg seg offentlege sanksjonar eller økonomiske tap som følgje av at ein ikkje etterlever lover, reglar og bransjestandardar.

Regelverket som treff norske bustadkredittføretak er relativt avgrensa. Føretaka må sikre at lovgjeving rundt kredittgjeving og oppfølging av kredittengasjement er følgt for dei låna som blir kjøpte frå morbanken. For BSF sin del blir dette gjort gjennom kreditt- og kontrollarbeidet som blir gjort i morbanken, inkludert kontrollar frå internrevisor og stadlege tilsyn frå Finanstilsynet. Granskaren i BSF står også fritt til å gjere kredittrelaterte undersøkingar av låna i balansen til BSF dersom det er ynskjeleg.

I tillegg regulerer Finansføretakslova kva type lån som kan inngå i sikkerheitsmassen i norske kredittføretak. Regelverket er tydeleg og oversiktleg, og det er vurdert at etterlevingsrisikoen er liten. Granskaren gjer også kontrollar av etterlevinga på

dette området. Dessutan vil avdeling for risikostyring og etterleving gjennom kontrollarbeid og i gjennomgangar av Finansrett med dagleg leiar dempe etterlevingsrisikoen ytterlegare.

Risiko for kvitvasking og terrorfinansiering

I kampen mot kvitvasking og terrorfinansiering har finansnæringa ei viktig samfunnsrolle. BSF tek dette ansvaret på alvor og arbeider for å sikre god etterleving av regelverket. Selskapet fekk i 2021 godkjent søknad om løyve til å kunne leggje til grunn kundetiltaka som Sparebanken Sogn og Fjordane gjer på AHV-området, som gjeldande AHV-tiltak også i BSF. Arbeidet som er gjort i morbanken knytt til å redusere risikoen for kvitvasking, er såleis avgjerande for den samla kvitvaskingsrisikoen også i BSF.

Gjennom utlånsverksemda er det i hovudsak to forhold som gir opphav til risiko for terrorfinansiering og kvitvasking. Ved innvilging av lån er det ein risiko for at formålet med låneopptaket ikkje samsvarer med det som er oppgitt, men i staden blir brukt til terrorfinansiering. Låna som ligg i balansen til BSF er innvilga i morbanken. Men om terrorfinansieringa skjer etter at BSF har kjøpt lånet frå morbanken, vil det vere BSF som er långjevar til kundar som yter finansiering til terrorverksemd.

Faren for kvitvasking vil vere knytt til oppfølging av låneavtalen med kundane. Det vil vere ein risiko for at pengane som blir brukt til å betale ned på lånet, kjem frå kriminell verksemd. Arbeidet med «Kjenn din kunde» (KYC), som også inneber at opphavet til midlane skal vere kjent, er difor sjølve grunnmuren i arbeidet med å redusere faren både for terrorfinansiering og kvitvasking. I risikovurdering er det gjort vurderingar av risikoen for produktspekteret (nedbetalingslån og fleksilån til privatkundar) som BSF tilbyr. Det er vurdert at restrisikoen knytt til desse produkta er moderat etter at risikoreduserande tiltak i tråd med KYC-regelverket er gjennomført.

ESG-risiko

ESG-risiko omfattar risiko knytt til klima og natur, sosiale forhold og verksemdstyring. EU har utarbeidd eit klassifikasjonssystem som definerer kriterium for om ein økonomisk aktivitet kan reknast som berekraftig. Føremålet er å etablere eit felles rammeverk for kva som er berekraftige aktivitetar, og å unngå «grønvasking».

Klimarisiko er pr. i dag den mest sentrale risikoen innanfor ESG-feltet. Klimarisiko handlar om risiko knytt til klimaendringar som kan gje auka risiko og tap for banken. Ein opererer vanlegvis med ei tredeling innanfor klimarisiko:

1. Fysisk risiko: Risiko for at klimaendringar gir temperaturendringar og meir ekstremvær. Ei slik utvikling kan potensielt føre til ein reduksjon av verdien av egedelar, og i neste omgang gje store finansielle tap både for bankkundar og bankar.

2. Overgangsrisiko: Risiko ved overgang til null-utsleppssamfunn. Dette omfattar til dømes politiske, regulatoriske og teknologiske forhold som kan påverke etterspørselen etter varer og tenester.
3. Ansvarsrisiko: Selskap kan bli haldne ansvarlege for skadar som skuldast klimaendringar pga. avgjerder, eller manglande avgjerder. Dette gjeld banken, men også banken sine kundar.

Det er også ein fare for omdømmetap om finansnæringa ikkje lever opp til dei forventningane og krava som er stilte til næringa gjennom regelverket som regulerer finansaktørane si rolle i kampen mot klimaendringar. I dette ligg også finansføretaka si evne til å stille fornuftige berekfrsrelaterte krav til kundar, og kunden og føretaka si evne til å kunne følgje desse opp.

BSF yter finansiering til privatkundar med godt sikra bustadlån. Av dei ulike formene for klimarisiko er det den fysiske risikoen og overgangsrisikoen som til ei viss grad kan råke verksemda. Klimaendringar kan føre til at delar av bustadene som selskapet har pant i, ligg i område som i framtida vil vere meir utsett for flaum, ras eller andre øydeleggjande naturkrefter enn tilfellet er i dag. Dette kan påføre selskapet risiko i form av at bustadene i desse områda fell i verdi. For at selskapet skal bli påført tap på må kundane vel og merke både misleghalde lånet og bu i eit område der klimarisikoen påverkar panteverdiane. Misleghaldet på bustadlån er generelt lågt. I tillegg toler dei fleste panteobjekta til dels store verdifall før panteverdien er mindre enn engasjementet mot kundane. Ein vurderer difor at pr. i dag er BSF lite utsett for auka kredittrisiko som følgje av moglege klimaendringar.

Overgangsrisikoen er pr. i dag vurdert som liten ut frå den verksemda som BSF driv. Ein kan ikkje sjå vekk frå at det i framtida vil kome reguleringar knytt til energimerking av bustader som vil kunne redusere verdien av dei panteobjekta som ligg i utlånsporteføljen i BSF. Det er likevel ikkje gitt signal om at dette vil skje.

RAPPORTERING

Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS legg vekt på korrekt og fullstendig rapportering av risiko- og kapitalforhold. Det er difor laga ulike periodiske rapportar som blir behandla av styret, i tillegg til rapportar som inngår i den daglege drifta, og som skal sikre at eksterne lover og interne retningslinjer er følgde til ei kvar tid. Gjennom desse rapportane blir styremedlemmene haldne oppdaterte på om ein ligg an til å nå måla som er sette for selskapet, og om ein held seg innanfor dei vedtekne risikorammene. Kredittrapport, økonomirapport, finansrapport, og likviditetsrapport blir utarbeidde månadleg, og styrebehandla kvart kvartal. Driftsrapport AHV vert styrebehandla kvartalsvis. Det same gjeld økonomi- og rekneskapsrapportar. I tillegg blir det utarbeidd månadleg misleghaldsrapport og dagleg rapport som viser at krava som er stilte til utlånsvolum og anna sikringsmasse er i tråd med eksternt lovverk og interne retningslinjer.

ICAAP blir gjennomført og rapportert ein gong årleg.

Internkontrollrapporteringa skjer på årleg basis. Internkontrollrapporten blir lagd fram for styret i BSF, og inngår også som ein del av samla internkontrollrapport for konsernet. Rapporteringa omfattar vurdering og kommentarar til eige arbeid med internkontrollen, gjennomgang av alle viktige risikoområde, vurdering av korleis lovverket blir etterlevd, og forslag til forbetringstiltak.

Internrevisjonen gjennomfører årleg ei uavhengig stadfesting av internkontrollen i selskapet som blir lagd fram for styret i selskapet. Det same blir kvartalsvise rapportar frå granskar.

I kapitaldekningsrapporteringa nyttar BSF standardmetoden for kredittrisiko, og basismetoden for operasjonell risiko.

Note 6 Risikoklassifisering av utlån til kundar

Banken sine PD-modellar bereknar sannsynet for at kunden går i misleghald i løpet av dei neste 12 månadene. Meir informasjon om modellane er gitt i note 11. Ved hjelp av modellane vert alle banken sine kredittengasjement risikoklassifiserte månadleg i risikoklassane A – K, der A er best og K er misleghaldne engasjement. Ut frå dette er engasjementa inndelt i 3 hovudgrupper: Låg risiko (PD frå A til D), middels risiko (E-G) og høg risiko (H-K).

Risikoklasse	Sannsyn for misleghald (PD)	
	frå og med	til
A	0,00 %	0,10 %
B	0,10 %	0,25 %
C	0,25 %	0,50 %
D	0,50 %	0,75 %
E	0,75 %	1,25 %
F	1,25 %	2,00 %
G	2,00 %	3,00 %
H	3,00 %	5,00 %
I	5,00 %	8,00 %
J	8,00 %	100,00 %
K	100,00 %	100,00 %

	Brutto utlån		Garantiar og unytta trekkrettar		Nedskrivingar	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Låg risiko (A-D)	18 663 765	20 334 486	2 098 720	1 969 329	4 495	2 978
Middels risiko (E-G)	5 375 816	6 547 412	96 862	83 576	8 967	6 421
Høg risiko (H-K)	1 088 159	1 056 204	3 649	3 777	23 418	12 330
Sum	25 127 741	27 938 103	2 199 231	2 056 683	36 880	21 729

Note 7 Engasjement i misleghald og betalingslette

Betalingsmisleghald

Engasjement vert vurdert som i betalingsmisleghald når minst ein av kunden sine konti er i restanse eller overtrekk med eit beløp på minst 1.000 kr. Lengda på betalingsmisleghaldet for eit engasjement vert sett tilsvarende kontoen med høgaste tal dagar i betalingsmisleghald.

	Brutto utlån		Garantiar og unytta trekkrettar		Nedskriving	
	31.12.23	31.12.22	31.12.23	31.12.22	31.12.23	31.12.22
Betalingsmisleghald 11 – 30 dagar	24 931	29 244	0	0	476	242
Betalingsmisleghald 31 – 90 dagar	17 921	24 823	0	0	465	551
Betalingsmisleghald over 90 dagar	42 432	13 995	0	0	2 376	1 708
Sum engasjement i betalingsmisleghald over 10 dagar	85 284	68 062	0	0	3 317	2 501

Misleghaldne engasjement

Eit engasjement blir sett på som misleghalde eller tapsutsett dersom eitt eller fleire av følgjande kriterium er til stades:

- Minst ein av kundens konti er i betalingsmisleghald med meir enn 90 dagar og beløpet ikkje er uvesentleg
- Individuell nedskriving på kunden
- Konstatert tap på kunden
- Ein eller fleire av følgjande eksterne merknader er registrert på kunden:
 - Gjeldsordning
 - Konkurs

Grensa for vesentlegheit for forfalne beløp er sett til 1.000 kr.

	Brutto utlån		Garantiar og unytta trekkrettar		Nedskriving	
	31.12.23	31.12.22	31.12.23	31.12.22	31.12.23	31.12.22
Betalingsmisleghald over 90 dagar	42 432	13 995	0	0	2 376	1 708
Øvrige misleghaldne engasjement	195 637	115 496	0	0	10 360	3 020
Sum misleghaldne engasjement	238 068	129 491	0	0	12 736	4 728

Betalingslette

Betalingslette er endring i avtalte vilkår som er innvilga fordi kunden har økonomiske vanskar, og som ikkje ville blitt innvilga dersom kunden var i ein betre økonomisk situasjon.

	Brutto utlån		Garantiar og unytta trekkrettar		Nedskriving	
	31.12.23	31.12.22	31.12.23	31.12.22	31.12.23	31.12.22
Betalingslette som ikkje er i misleghald	210 582	180 838	0	126	2 673	1 645
Betalingslette og misleghald	91 976	49 268	0	0	4 989	1 953
Sum betalingslette	302 558	230 106	0	126	7 662	3 598

Note 8 Utlån fordelt på sektor

	Brutto utlån		Garantiar og unytta trekkrettar		Nedskrivningar	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Lønstakarar og pensjonistar	24 829 618	27 635 031	2 164 343	2 019 828	35 896	21 473
Personleg næringsdrivande	298 123	303 072	34 888	36 855	983	256
Sum	25 127 741	27 938 103	2 199 231	2 056 683	36 880	21 729

Note 9 Utlån fordelt på geografisk område

	Brutto utlån		Prosent av brutto utlån	
	2023	2022	2023	2022
Vestland	18 451 203	20 598 171	73,4 %	73,7 %
Oslo	2 583 104	2 768 014	10,3 %	9,9 %
Viken	2 256 035	2 469 670	9,0 %	8,8 %
Møre og Romsdal	447 346	522 646	1,8 %	1,9 %
Rogaland	358 579	435 487	1,4 %	1,6 %
Resten av landet og utlandet	1 031 475	1 144 115	4,1 %	4,1 %
Sum brutto utlån	25 127 741	27 938 103	100,0 %	100,0 %

Note 10 Utlån fordelt på belåningsgrad

Tabellen under viser engasjement fordelt på ulike nivå for belåningsgrad. Belåningsgrad vert berekna som engasjement delt på verdiane av eignedomane som ligg som trygd for engasjementet. Det er verdiestimert frå Eiendomsverdi AS blir nytta som verdi på eignedomane.

	Brutto utlån		Garantiar og unytta trekkrettar		Nedskrivningar	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Belåningsgrad 0 % t.o.m 40 %	4 822 130	5 270 115	1 028 733	1 007 974	4 222	3 530
Belåningsgrad 40 % t.o.m 60 %	8 101 886	8 533 761	869 246	835 268	7 048	3 961
Belåningsgrad 60 % t.o.m 75 %	8 243 387	9 882 108	234 933	165 192	14 970	8 236
Belåningsgrad 75 % t.o.m 100 %	3 851 678	4 176 164	45 796	31 573	9 767	5 550
Belåningsgrad over 100 %	108 659	75 955	20 522	16 676	874	452
Usikra	0	0	0	0	0	0
Sum	25 127 741	27 938 103	2 199 231	2 056 683	36 880	21 729

Note 11 Forklaring av modell for nedskriving etter IFRS 9

Selskapet har utarbeidd eit rammeverk for å berekne nedskrivingar i samsvar med krava i IFRS 9. Modellen bereknar forventa kredittap (ECL) for alle gjelds-konti, garantiar og unytta kredittar. Forventa tap er eit forventningsrett estimat basert på fleire framtidige scenario.

I modellen blir låna delt i tre trinn. Når eit lån blir innrekna første gangen vil det som hovudregel inngå i trinn 1. Dersom kontoen har hatt ein vesentleg auke i kredittisiko sidan det vart innrekna første gangen, blir det flytta til trinn 2. Misleghaldne engasjement blir allokerate til trinn 3, der definisjonen av misleghald samsvarer med definisjonen nytta i intern risikostyring, gitt i note 7. Ein konto skal alltid allokeraast til det høgaste trinnet den kvalifiserer for.

For engasjement i trinn 1 blir det berekna forventa tap for misleghald som oppstår innan 12 månader fram i tid, medan det for engasjement i trinn 2 og 3 blir berekna tap over heile engasjementet si forventa restløpetid.

ECL blir berekna basert på parametrar som gir eit estimat for eksponering ved misleghald (EAD) og tap gitt misleghald (LGD), i tillegg til sannsyn for misleghald (PD), for kvar periode.

Individuell nedskriving

Selskapet gjer som hovudregel ikkje individuelle nedskrivingar på privatkundar. Unntaksvis kan det likevel takast individuell nedskriving på større enkeltengasjement, der modellnedskriving er vurdert å vere for låg.

Individuelle nedskrivingar vert berekna ved sannsynsvektning av ulike scenario for utfall i saka. Der det er gjort ei individuell nedskriving vil dette overstyre modellberekna tap på engasjementet. Individuell nedskriving inngår i nedskrivingar i trinn 3.

Sannsyn for misleghald (PD)

Selskapet har, basert på interne misleghaldsdata, utvikla modellar for å estimere sannsynet for at eit engasjement går i misleghald i løpet av den påfølgjande 12-månadsperioden (12-månads PD). Sannsynet for at eit engasjement går i misleghald i løpet av restløpetida til engasjementet (livstids-PD) vert avleia av 12-månads PD, der ein går ut frå at PD på sikt migrerer mot gjennomsnittleg PD i porteføljen.

Selskapet har søknadsscore- og åtferdsscore-modellar på kundenivå. Søknadsscoremodellane blir nytta for å rekne ut PD når ein kunde søker om eit lån eller ein kreditt. Åtferdsscoremodellane blir brukt til å berekne PD for alle løpande engasjement ved utgangen av kvar månad.

Tap gitt misleghald (LGD)

LGD representerer det selskapet forventar å tape gitt at eit engasjement går i misleghald og byggjer på komponentane:

- Sannsynet for at eit misleghalde engasjement blir friskmeldt
- Framskriven sikkerheitsdekning for engasjementet
- Forventa gjenvinning av usikra del av engasjementet
- Eksterne kostnader ved realisasjon

I tillegg vert det sett eit nedre golv for tap, dersom kontoen ikkje blir friskmeldt. Dette golvet var pr. 31.12.23 sett til 1 %. Ein konto blir rekna som friskmeldt dersom kontoen har vore i misleghald og er blitt avslutta utan konstatering av tap.

I berekning av sikkerheitsdekning nyttar vi forventa realisasjonsverdi av underliggende pant. For bustad-eigedomar og næringseigedomar er realisasjonsverdien sett til 50 % av verdiestimatet. Realisasjonsverdiane blir framskrivne basert på tre framtids-scenario for prisutvikling.

Eksponering på misleghaldstidspunktet (EAD)

EAD representerer forventa eksponering mot kunden på misleghaldstidspunktet. For lån der det finst ein kontraktsfesta nedbetalingsplan, blir dette nytta som utgangspunkt for fastsetting av EAD. Det blir gjennomført ei justering, for å ta omsyn til sannsynet for at kunden betaler tilbake lånet raskare enn det som er gitt av nedbetalingsplanen. Dette inkluderer sannsynet for at kunden innfrir lånet før avtalt innfriingstidspunkt. For kredittar går ein ut frå at heile ramma er trekt opp på misleghaldstidspunktet.

Forventa levetid

For lån og kredittar i trinn 2, skal ECL bereknast for resterande forventa levetid. For lån og kredittar med ei kontraktsfesta levetid, er dette attståande løpetid på rapporteringstidspunktet. For unytta kredittar, er det lagt til grunn ei forventa levetid basert på gjennomsnittleg observert levetid for avslutta kredittar.

Vesentleg auke i kredittisiko

Migrering frå trinn 1 til trinn 2 er styrt av definisjonen av vesentleg auke i kredittisiko. Det er opp til selskapet sjølv å setje grensa for vesentleg auke i kredittisiko. Regelsettet som vert nytta består av tre element – eit kvantitativt element, eit kvalitativt element og eit back stop. Det kvantitative elementet er hovuddrivaren for migrering frå trinn 1 til trinn 2.

Kvantitativt element: Eit engasjement er vurdert å ha hatt ein vesentleg auke i kredittrisikoen, dersom PD på rapporteringsdatoen er minst dobbelt så stor som forventa PD berekna på innrekningstidspunktet, og endring i PD er minst 0,5 prosentpoeng.

Kvalitativt element: Dersom kunden har betalingslette på minst eitt lån, eller kunden er på selskapet si overvåkingsliste for kundar med auka kredittrisiko, skal alle kontoane til kunden overførast til trinn 2, dersom dei ikkje kvalifiserer til trinn 3.

Back stop: Dersom kontoen er i betalingsmisleghald med meir enn 30 dagar skal kontoen flyttast til trinn 2 uavhengig av om den oppfyller krava i den kvantitative og den kvalitative testen. Ved betalingsmisleghald over 90 dagar skal kontoen flyttast til trinn 3.

Finanstilsynet har gjennom tilsynsrapportar peika på at bruk av absolutte grenser for endring i PD for migrering til trinn 2 i realiteten er å rekne som bruk av lavrisikounntaket i IFRS 9 og at bankar må sikre at grensa ikkje hindrar retttidig identifisering av lån med auka risiko. Selskapet reduserte den absolutte grensa frå 0,75 prosentpoeng til 0,5 prosentpoeng i 2023. Å fjerne grensa ville pr. 31.12.2023 auka nedskrivningane med 0,9 millionar kroner. Selskapet vurderer at grensa ikkje har vesentleg effekt på berekna tap og bidreg til å dempe volatiliteten i migrering mellom trinn 1 og 2 mellom periodane.

Migrering til lågare trinn

Ein konto i trinn 2 kan migrere tilbake til trinn 1, dersom den ikkje lenger oppfyller nokon av dei tre kriteria beskrive ovanfor. Om lånet har vore på selskapet si overvåkingsliste, må lånet gjennom ein karanteneperiode på tre månader før det kan bli flytta til trinn 1.

Engasjement som har gått i misleghald vil migrere frå trinn 3 til trinn 1 eller 2, når dei ikkje lengre er misleghaldsmerka og lånet har gått gjennom ein karanteneperiode på tre månader, utan nye misleghaldshendingar.

For kundar som har vore i misleghald som følgje av to eller fleire betalingsletter over ein periode på to år, eller som får overtrekk/restanse over 30 dagar i toårsperioden etter eit betalingslette, gjeld karantene på 12 månader.

Frårekning av lån

Eit lån blir vist som frårekna, når lånet er innfridd og lånekontoen avslutta. Dette gjeld både når lånet er betalt tilbake av kunden, eller refinansiert i eigen eller anna bank.

Makrosenario

Som tidlegare nemnt tek selskapet omsyn til informasjon om framtida, for å kome fram til eit estimat på ECL. Det blir gjort ved å legge til grunn

tre makroøkonomiske scenario i berekninga. Eit forventa scenario med vekt på 50 %, eit pessimistisk makrosenario og eit optimistisk makrosenario som kvar har vekt på 25 %. ECL vert vekta utifrå utfallet av dei tre scenarioa.

Samanhengen mellom makroøkonomiske parametrar og PD har tidlegare blitt gitt av ein modell utvikla av Norsk Regnesentral, der framtidig rentenivå og arbeidsløysen vart nytta til å estimere framtidig misleghaldsnivå for privatkundar. På grunn av den spesielle makroøkonomiske situasjonen vi har vore gjennom, er ikkje modellen godt nok eigna til å predikere misleghaldsnivået dei neste åra. Det er difor gjort skjønsmessige vurderingar av forventa utvikling i misleghaldsnivå fem år fram i tid, med bakgrunn i framskrivingar frå Pengepolitisk Rapport og Statistisk Sentralbyrå.

Alle engasjementa i selskapet er sikra med pant i bustad, der sikkerheitsverdiene i scenarioa vert framskrivne basert på prognose for bustadprisutvikling frå Pengepolitisk Rapport.

Det er per i dag ikkje tatt inn klimarelaterte scenario i berekning av tap.

Meir informasjon om makrosenarioa er gitt i note 15.

Uvisse

Måling av forventa tap er komplekst, og leiinga må utøve profesjonelt skjønn, ved fastsetting av fleire av føresetnadene som er nytta som input.

For engasjement med modellbasert tap er usikkerheita i hovudsak knytt til fastsetjing av PD, LGD og EAD, samt regelsett for vesentleg auke i kredittrisiko (trinn 2) og avgjerd for om kriteriet for manuell merking av misleghald er oppfylt. For individuell nedskrivning er det nytta skjønn ved fastsetting av føresetnader for framtidige kontantstraumar og verdsetjing av sikkerheiter.

Andre område med estimatusikkerheit er fastsettinga av framtidige scenario for utvikling i PD og bustadpriser, under dette vektinga av scenarioa. Det er i tillegg knytt stor usikkerheit til utvikling i klimændringane og korleis desse vil påverke tap på bustadlån.

Styring og kontroll

Gjennom selskapet sine rutinar og instruksar er det etablert ein tydeleg arbeidsprosess knytt til fastsetjing av tap. Denne prosessen gir ei tydeleg ansvarsdeling mellom ulike avdelingar i selskapet, for høvesvis utvikling og vedlikehald av modellar, utarbeiding av makrosenario, vurdering av scenarioa og gjennomføring av tapsvurderingar.

Note 12 Engasjement fordelt på steg i IFRS 9

Endring på regelsettet for overføring av lån til trinn 2 i første kvartal 2023, der absolutt grense for endring i PD blei redusert frå 0,75 til 0,5 prosentpoeng, ga ein auke i engasjement i trinn 2 på om lag 990 millionar kroner.

2023	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Brutto utlån til amortisert kost pr. 01.01.23	25 544 763	2 263 849	129 491	27 938 103
Overføringer til trinn 1	497 221	- 487 108	- 10 113	0
Overføringer til trinn 2	- 1 462 963	1 489 520	- 26 557	0
Overføringer til trinn 3	- 71 890	- 87 867	159 757	0
Nye finansielle egedelar utsteda eller kjøpt	4 729 102	596 118	20 086	5 345 306
Finansielle egedelar som er frårekna	- 6 443 663	- 641 585	- 29 569	- 7 114 817
Andre endringar	- 959 317	- 76 508	- 5 027	- 1 040 851
Brutto utlån til amortisert kost pr. 31.12.23	21 833 253	3 056 419	238 068	25 127 741
Nedskrivngar på utlån til amortisert kost pr. 31.12.23	6 948	16 904	12 735	36 588
Netto utlån til amortisert kost pr. 31.12.23	21 826 305	3 039 515	225 333	25 091 153
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Brutto utlån til verkeleg verdi PL pr. 31.12.23	0	0	0	0
Nedskrivngar på utlån til verkeleg verdi PL pr. 31.12.23	0	0	0	0
Netto utlån til verkeleg verdi pr. 31.12.23	0	0	0	0
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Samla brutto utlån pr. 31.12.23	21 833 253	3 056 419	238 068	25 127 741
Samla nedskrivning på utlån pr. 31.12.23	6 948	16 904	12 735	36 588
Samla netto utlån pr. 31.12.23	21 826 305	3 039 515	225 333	25 091 153
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Garantiar og unytta trekkrettar pr. 31.12.23	2 143 839	55 387	5	2 199 231
Nedskrivning på garantiar og unytta trekkrettar pr. 31.12.23	198	94	0	292
Netto eksponering på garantiar og unytta trekkrettar pr. 31.12.23	2 143 641	55 293	5	2 198 939
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
2022	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Brutto utlån til amortisert kost pr. 01.01.22	21 611 310	1 552 094	115 217	23 278 621
Overføringer til trinn 1	453 283	- 427 021	- 26 262	0
Overføringer til trinn 2	- 572 483	591 702	- 19 219	0
Overføringer til trinn 3	- 30 239	- 45 879	76 118	0
Nye finansielle egedelar utsteda eller kjøpt	10 183 924	1 074 885	17 873	11 276 681
Finansielle egedelar som er frårekna	- 5 169 921	- 450 581	- 32 887	- 5 653 390
Andre endringar	- 931 111	- 31 352	- 1 348	- 963 810
Brutto utlån til amortisert kost pr. 31.12.22	25 544 763	2 263 849	129 491	27 938 103
Nedskrivngar på utlån til amortisert kost pr. 31.12.22	5 479	11 381	4 726	21 587
Netto utlån til amortisert kost pr. 31.12.22	25 539 283	2 252 468	124 765	27 916 516
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Brutto utlån til verkeleg verdi pr. 31.12.22	0	0	0	0
Nedskrivngar på utlån til verkeleg verdi pr. 31.12.22	0	0	0	0
Netto utlån til verkeleg verdi pr. 31.12.22	0	0	0	0
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Samla brutto utlån pr. 31.12.22	25 544 763	2 263 849	129 491	27 938 103
Samla nedskrivning på utlån pr. 31.12.22	5 479	11 381	4 726	21 587
Samla netto utlån pr. 31.12.22	25 539 283	2 252 468	124 765	27 916 516
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Garantiar og unytta trekkrettar pr. 31.12.22	2 031 204	25 087	392	2 056 683
Nedskrivning på garantiar og unytta trekkrettar pr. 31.12.22	105	36	2	142
Netto eksponering på garantiar og unytta trekkrettar pr. 31.12.22	2 031 099	25 051	390	2 056 541

Note 13 Nedskrivning fordelt på trinn i IFRS 9

Når eit lån blir innrekna første gangen vil det som hovudregel inngå i trinn 1. Dersom engasjementet har hatt ein vesentleg auke i kredittrisikoen sidan det vart innrekna første gangen blir det overført til trinn 2. Misleghaldne engasjement blir allokert til trinn 3. Der det er gjort ei individuell nedskrivning vil dette overstyre modellberekna tap på engasjementet. Individuell nedskrivning inngår i nedskrivingar i trinn 3 i tabellen under.

Det blei i første kvartal 2023 gjort endringar i tapsavsetningane med bakgrunn i validering av tapsmodellen. Endringane med størst effekt på nedskrivingane er knytt til berekning av sikkerhetsdekning og friskmeldingsrate for lån i misleghald. I tillegg er det gjort endring i regelsettet for overføring av lån til trinn 2 der absolutt grense for endring i PD blei redusert frå 0,75 til 0,5 prosentpoeng. Eit lån blir no flytta til trinn 2 dersom lånet har hatt ei auke i PD på minimum 100 %, frå lånet blei etablert, og auken i PD er over 0,5 prosentpoeng.

2023	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngåande nedskrivning på utlån til amortisert kost pr. 01.01.23	5 479	11 381	4 726	21 587
Overføringar til trinn 1	218	- 1810	- 150	- 1 742
Overføringar til trinn 2	- 599	4461	- 563	3 299
Overføringar til trinn 3	- 39	- 1255	3832	2 537
Nye finansielle eigedelar utsteda eller kjøpt	1 621	3 047	860	5 528
Finansielle eigedelar som er frårekna	- 1 770	- 3 322	- 1 758	- 6 850
Endring i modell- og makroparametere	2 940	5 284	5 905	14 129
Konstaterte tap dekkja av tidlegare nedskrivning	0	0	0	0
Andre endringar	- 903	- 880	- 117	- 1 899
Nedskrivning på utlån til amortisert kost pr. 31.12.23	6 948	16 904	12 735	36 588
Nedskrivning på utlån til verkeleg verdi pr. 31.12.23	0	0	0	0
Samla nedskrivning på utlån pr. 31.12.23	6 948	16 904	12 735	36 588

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngåande nedskrivning på unytta kredittar og garantiar pr. 01.01.23	105	36	2	142
Overføringar til trinn 1	0	- 5	0	- 4
Overføringar til trinn 2	- 9	23	- 2	12
Overføringar til trinn 3	0	0	0	0
Nye finansielle eigedelar utsteda eller kjøpt	16	7	0	22
Finansielle eigedelar som er frårekna	- 1	0	0	- 1
Endring i modell- og makroparametere	103	53	0	156
Konstaterte tap dekkja av tidlegare nedskrivning	0	0	0	0
Andre endringar	- 16	- 19	0	- 35
Nedskrivning på unytta kredittar og garantiar pr. 31.12.23	198	94	0	292

2022	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngåande nedskrivning på utlån til amortisert kost pr. 01.01.22	2 635	3 989	3 530	10 154
Overføringar til trinn 1	116	- 873	- 222	- 980
Overføringar til trinn 2	- 160	1 426	- 341	925
Overføringar til trinn 3	- 15	- 275	2 969	2 680
Nye finansielle eigedelar utsteda eller kjøpt	2 989	6 306	411	9 706
Finansielle eigedelar som er frårekna	- 802	- 1 456	- 2 373	- 4 631
Endring i modell- og makroparametere	2 383	5 716	820	8 920
Konstaterte tap dekkja av tidlegare nedskrivning	0	0	0	0
Andre endringar	- 1 666	- 3 452	- 69	- 5 187
Nedskrivning på utlån til amortisert kost pr. 31.12.22	5 479	11 381	4 726	21 587
Nedskrivning på utlån til verkeleg verdi pr. 31.12.22	0	0	0	0
Samla nedskrivning på utlån pr. 31.12.22	5 479	11 381	4 726	21 587

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngåande nedskrivning på unytta kredittar og garantiar pr. 01.01.22	45	17	0	62
Endringer i perioden	60	19	2	81
Nedskrivning på unytta kredittar og garantiar pr. 31.12.22	105	36	2	142

Note 14 Resultatførte tap på utlån og unytta trekkrettar

	4. kv. 2023	4. kv. 2022	2023	2022
	Isolert	Isolert		
Auke/reduksjon i individuell nedskriving	0	0	0	0
Auke/reduksjon i forventa tap (modellbasert)	2 110	10 870	15 151	11 509
Konstaterte tap i perioden dekt av tidlegare nedskriving	0	0	0	0
Konstaterte tap i perioden utan tidlegare nedskriving	0	0	0	0
Inngang på tidlegare års konstaterte tap	0	0	0	0
Resultat av nedskriving for perioden	2 110	10 870	15 151	11 509

Note 15 Makroøkonomiske scenario i modell for nedskriving etter IFRS 9

Nedskrivingar skal ifølgje IFRS 9-regelverket ta inn forventning om framtidig utvikling i misleghald og tap. I 2018 blei det teke i bruk ein statistisk modell for å beskrive samanhengen mellom forventa utvikling i makroøkonomiske parametarar og framtidig misleghaldsnivå. På grunn av den spesielle makroøkonomiske situasjonen dei siste åra, er ikkje modellen godt nok eigna til å predikere det framtidige misleghaldsnivået. Det er difor gjort skjønnsmessige vurderingar av forventa utvikling i misleghaldsnivå og bustadprisar 5 år fram i tid, basert på prognosar i Norges Banks Pengepolitiske rapport.

Forventa tap blir berekna basert på vekting mellom tre makroøkonomiske scenario, der scenario 1 er venta scenario. I tillegg blir det nytta eit optimistisk makroscenario (scenario 2) der den norske økonomien går betre enn venta, og eit pessimistisk makroscenario (scenario 3) der den norske økonomien går dårlegare enn venta.

Tabellen under viser dei fremtidige scenarioa for beregning av forventa tap pr. 31.12.23.

	Misleghaldsnivå/PD målt med utgangspunkt pr. 31.12.23					Bustadprisar	
	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	Gj. sn. årleg vekst	Vekting av scenario
Scenario 1: Venta scenario	2,20	2,00	1,80	1,60	1,40	3,3 %	50 %
Scenario 2: Optimistisk scenario	1,65	1,50	1,35	1,20	1,00	4,3 %	25 %
Scenario 3: Pessimistisk scenario	2,75	2,50	2,25	2,00	1,80	0,5 %	25 %

Sensitivitetsanalyse for endring på føresetnader i tapsmodellen etter IFRS 9

Tabellen under viser kor sensitivt kredittføretaket sitt resultat vil vere for endringar i dei skjønnsmessige vurderte parametranne vist over. Dersom ein til dømes hadde lagt nivået for PD i alle scenarioa 10 % høgare over alle 5 åra, ville forventa tap auka med 2 millionar kr. Dette ville gitt ein tilsvarande reduksjon i resultat før skatt. Dersom forventa årleg endring i bustadprisar hadde vore justert opp 2 prosentpoeng, ville resultatet auka med 1,9 millionar kr.

	Endring parameter	Endring resultat før skatt
Misleghaldsnivå/PD målt mot utgangspunkt		
	- 50 %	11 016
	- 20 %	4 216
	- 10 %	2 081
	+ 10 %	- 2 029
	+ 20 %	- 4 008
	+ 50 %	- 9 681
Årleg endring i bustadprisar		
	- 5 pp.	- 4 935
	- 2 pp.	- 1 958
	- 1 pp.	- 975
	+ 1 pp.	960
	+ 2 pp.	1 899
	+ 5 pp.	4 546

Note 15 Makroøkonomiske scenario i modell for nedskrivning etter IFRS 9, framh.

Tabellen under viser endring i resultat før skatt ved 100 % vekting av dei enkelte scenarioa. Om det pessimistiske scenarioet hadde vore nytta som einaste scenario ville selskapets nedskrivningar auka med 8,2 millionar kr. og resultatet før skatt ville blitt tilsvarende redusert.

	Endring resultat før skatt
Scenario 1: Venta makroscenario	749
Scenario 2: Optimistisk makroscenario	6 732
Scenario 3: Pessimistisk makroscenario	- 8 231

Note 16 Utlån til og krav på kredittinstitusjonar

	2023	2022
Sum utlån og krav på kredittinst. utan avtalt løpetid til amortisert kost *)	228 804	136 106
Sum utlån og krav på kredittinst. med avtalt løpetid til amortisert kost	0	0
Sum utlån og krav på kredittinstitusjonar til amortisert kost	228 804	136 106

*) Gjeld driftskonto/mellomregningskonto mellom Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS og Sparebanken Sogn og Fjordane.

Note 17 Sensitivitetsanalyse

Ved endringar av marknadsrisiko som inntreff i løpet av 1. året vil innverknad for resultat og egenkapital bli som vist nedanfor basert på balansen pr. 31.12.23.

Innverknad på resultat/eigenkapital

	RENTE	
	- 1,50 %	1,50 %
Utlån til og krav på kredittinstitusjonar	- 2 244	2 244
Obligasjonar og andre verdipapir med fast avkastning	- 3 422	3 422
Utlån til kundar	- 245 881	245 881
Gjeld stifta ved utferding av verdipapir	164 812	- 164 812
Finansielle derivat	49 839	- 49 839
Gjeld til kredittinstitusjonar	26 056	- 26 056
Sum	- 10 839	10 839

Noten viser den rekneskapsmessige effekten over ein periode på 12 månader av ei umiddelbar parallell renteendring på + 1,5 prosentpoeng og - 1,5 prosentpoeng. Det er teke omsyn til endring i løpande renteinntekter og kostnader, og eingongseffekten ein slik umiddelbar renteendring har på dei postar som blir ført til verkeleg verdi og på dei effektar renteendringa har på resultat for gjenverande rentedurasjonsperiode før renteendringa får inntekts-/og kostnadsmessig effekt. Selskapet nyttar sikringsbokføring i sine rekneskap.

Note 18 Likviditetsrisiko

Udiskonterte kontantstraumar finansielle plikter

Beløp i 1000 kr	0-1 MND	1-3 MND	3-12 MND	1-5 ÅR	>5 ÅR	Utan rest- løpe- tid	TOTALT
Gjeld til kredittinstitusjonar	11 340	22 680	102 061	2 621 453	0	0	2 757 534
Gjeld stifta ved utferding av verdipapir	276 093	122 349	2 250 290	16 777 154	5 615 926	0	25 041 811
Anna gjeld	0	19 210	19 210	0	0	0	38 419
Unytta kredittrammer utlån	2 199 231	0	0	0	0	0	2 199 231
Finansielle derivat brutto oppgjer (utbetalingar)	13 736	26 848	209 314	708 308	681 021	0	1 639 228
Sum 2023	2 500 400	191 087	2 580 875	20 106 914	6 296 947	0	31 676 223
*) Finansielle derivat brutto oppgjer (innbetalinger)							
	0	0	150 100	750 589	440 790	0	1 341 479
Finansielle derivat netto oppgjer (negativt tal gjev netto innbetaling)	13 736	26 848	59 214	- 42 281	240 231	0	297 749

Beløp i 1000 kr	0-1 MND	1-3 MND	3-12 MND	1-5 ÅR	>5 ÅR	Utan rest- løpe- tid	TOTALT
Gjeld til kredittinstitusjonar	12 968	25 935	116 708	4 442 260	0	0	4 597 871
Gjeld stifta ved utferding av verdipapir	69 442	108 901	2 617 548	17 631 661	5 615 926	0	26 043 478
Anna gjeld	0	15 718	15 718	0	0	0	31 436
Unytta kredittrammer utlån	2 057 683	0	0	0	0	0	2 057 683
Finansielle derivat brutto oppgjer (utbetalingar)	9 136	20 745	165 830	713 077	882 995	0	1 791 782
Sum 2022	2 149 228	171 299	2 915 805	22 786 997	6 498 921	0	34 522 249

Forfallsoversikten er inkludert renter. For å rekne ut rentekostnadene for innlån med flytande rente vert det nytta gjeldande renter på rapporteringstidspunktet.

Note 19 Netto inntekter frå finansielle instrument

	2023	2022
Netto renteinntekter		
Renter og liknande inntekter av utlån og fordringar på kreditinstitusjonar vurdert til amortisert kost	14 755	6 483
Renter og liknande inntekter av utlån til og fordringar på kundar vurdert til amortisert kost	1 287 424	731 603
Renter og liknande inntekter av utlån til og fordringar på kundar vurdert til verkeleg verdi	3 075	227
Renter og liknande inntekter av sertifikat og andre renteberande papir til verkeleg verdi	20 967	5 035
Sum renteinntekter	1 326 221	743 348
Renter og liknande kostnader på gjeld til kreditinstitusjonar vurdert til amortiser kost	177 963	93 442
Renter og liknande kostnader på utsteda verdipapir vurdert til amortisert kost	706 563	378 358
Renter og liknande kostnader på utsteda verdipapir vurdert til verkeleg verdi	227 318	75 202
Sikringsfondsavgift/ krisehandteringsavgift	3 772	3 476
Andre rentekostnader og liknande kostnader av gjeld vurdert til amortisert kost	2 122	1 469
Sum rentekostnader	1 117 738	551 947
Sum netto renteinntekter	208 483	191 401
Netto vinst/tap på finansielle instrument		
Utlån – verdiregulering fastrente	- 30	- 469
Sertifikat og obligasjonar – plasseringar	- 795	- 3 555
Obligasjonsgjeld	11 407	194 577
Derivat	- 7 722	- 207 509
Netto vinst/tap på finansielle instrument til verkeleg verdi	2 860	- 16 957

Note 20 Driftskostnader

	2023	2022
Lønn og andre personalkostnader	46	46
IT-kostnader	872	816
Andre tenester	1 151	1 151
Andre kostnader	130	134
Sum administrasjonskostnader	2 153	2 101
Kjøp av tenester frå konsernet	8 321	7 399
Revisjonshonorar	220	177
Gransking	112	177
Honorar utlegging obligasjonar og rating	3 608	2 639
Andre driftskostnader	136	109
Andre kostnader	12 397	10 324
Sum andre kostnader	14 550	12 425
Sum driftskostnader	14 596	12 471

Note 21 Godtgjersle til leiande tilsette og styret

Transaksjonar med nærstående partar

Godtgjersle til leiande tilsette og styret

Selskapet leiger dagleg leiar av Sparebanken Sogn og Fjordane. Det er ikkje utbetalt godtgjersle frå selskapet til dagleg leiar. Styret har eitt eksternt styremedlem. Det er betalt ut styregodtgjersle til det eksterne styremedlemet.

Styret	Godtgjersle	Lån pr. 31.12.2023
Frode Vasseeth	0	495
Linda Vøllestad Westbye	0	5 399
Ole Aukland	0	0
Andrea Kvamsdal	0	1 906
Peter Midthun	40	0

Dagleg leiar

Irene Flølo (innleigd dagleg leiar frå banken)	0	0
--	---	---

Transaksjonar med konsernselskap

	2023	2022
Renter motteke frå Sparebanken Sogn og Fjordane	14 755	6 483
Renter betalt til Sparebanken Sogn og Fjordane	180 085	94 911
Renter betalt til Sparebanken Sogn og Fjordane på OMF	205	21 588
Kjøpte tenester av Sparebanken Sogn og Fjordane	8 321	7 399
Innskott i Sparebanken Sogn og Fjordane	228 804	136 106
Gjeld til Sparebanken Sogn og Fjordane	2 606 451	4 318 520
OMF-gjeld til Sparebanken Sogn og Fjordane	0	0

Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS har ingen tilsette. Det er inngått avtale med Sparebanken Sogn og Fjordane om levering av tenester knytt til låneadministrasjon og drift av selskapet. Alle utlån som selskapet har, er overført frå Sparebanken Sogn og Fjordane og det er inngått avtale med banken om forvaltning av denne utlånsporteføljen. Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS påtek seg all risiko knytt til låna som er kjøpte frå morbanken. Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS har fått tilgang til sterke kredittfasilitetar hos Sparebanken Sogn og Fjordane. Desse skal sikre at selskapet er i stand til å dekkje lånekundane sine opptrekk på etablerte fleksilån, at selskapet har mellomfinansiering ved overføring av lån, og finansiering av nødvendig overdekning i sikkerheitsmassen.

Nærare om kredittavtalane

Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS (BSF) har fire kredittavtaler med Sparebanken Sogn og Fjordane (SSF):

- Ein rammekreditt på 1.200 mill. kr. til finansiering av oppgjer ved kjøp av bustadlån frå SSF. Avtalen er ein rullerande kredittfasilitet med ein oppseiingsfrist frå SSF si side på 15 mnd. BSF kan seie opp eller endre ramma med SSF med 14 dagars varsel. Nyta ramma pr. 31.12.2023 er 0,533 mill. kr.
- Ein kredittavtale som kan nyttast for å finansiere opptrekk på til ei kvar tid ubrukte fleksilånsrammer. Pr. 31.12.2023 er ramma på avtalen 2,199 mill kr.
- Ein kredittavtale knytt til overkollateralisering. Avtalen skal berre nyttast til kjøp av lån som inngår i sikringsmassen, og til kjøp av instrument som kvalifiserer som likviditetsreserve. Ramma pr. 31.12.2023 er på 1.675 mill. kr, og er avhengig av OMF-volumet som til ei kvar tid er utferda.
- Eit langsiktig rammelån. Ramma på lånet er på 1.000 mill. kr og er trekt opp pr. 31.12.2023.

I tillegg til desse 4 kredittavtalane er det inngått ein ISDA avtale mellom Bustadkreditt og Sparebanken Sogn og Fjordane. ISDA avtalen regulerer all derivathandel mellom partane. ISDA avtalen har same oppbygging som andre avtalar som Sparebanken har med andre eksterne aktørar der ein dagleg måler verdiendringane av rentesikringsavtalane og der sikkerheit blir utveksla. Ved utlegging av fastrente OMF rentesikrar SSF volumet mot ekstern part og internswappar vidare til Bustadkreditt.

Alle avtalar og transaksjonar er inngått etter prinsippet om armlengdes avstand.

Note 22 Godtgjersle revisor

	2023	2022
Lovpålagd revisjon inkl. mva	117	120
Godtgjersle gransking inkl. mva	103	57
Andre tenester utanfor revisjon inkl. mva	0	0
Sum	220	177

Note 23 Skattekostnad

	2023	2022
Betalbar skatt denne perioden	38 420	31 436
For mykje avsett skatt i fjor	0	0
Sum betalbar skatt	38 420	31 436
Endring utsett skatt/skattefordel		
Utsett skatt som skuldast opparbeiding/reversering av midlertidige forskjellar	2 022	2 350
Sum endring utsett skatt/skattefordel	2 022	2 350
Sum skattekostnad	40 442	33 786
Avstemming av forventet skattekostnad til faktisk skattekostnad		
Ordinært resultat før skatt	183 827	152 698
Forventa inntektsskatt med nominell skattesats på 22 %	40 442	33 594
Redusert skatt knytt til vinst/tapskonto	0	0
For lite avsett skatt i fjor	0	0
Andre skilnader	0	192
Skattekostnad	40 442	33 786
Betalbar skatt	38 420	31 436
Betalbar skatt i balansen	38 420	31 436

SPESIFIKASJON AV SKATTEEFFEKTEN AV MIDLERTIDIGE FORSKJELLAR

Skattereduserande midlertidige forskjellar

Finansielle instrument	0	0
Vinst og tapskonto	46	57
Sum skattereduserande midlertidige forskjellar	46	57

Skatteaukande midlertidige forskjellar

Finansielle instrument	27 104	17 923
Vinst og tapskonto	0	0
Sum skatteaukande midlertidige forskjellar	27 104	17 923

Netto grunnlag utsett skatt (-) /skattefordel (+)	- 27 058	- 17 866
Netto utsett skattegjeld (-) /skattefordel (+) i balansen	- 5 953	- 3 930

Skattesatsen for betalbar skatt og utsatt skatt/utsatt skattefordel er 22 %, både i 2023 og 2022.

Utsett skattefordel blir balanseført i den utstrekning det er sannsynleg at den vil kunne nyttast mot skattepliktig framtidig inntekt.

Note 24 Klassifisering av finansielle instrument

	2023		2022	
	BALANSE- FØRT VERDI	VERKELEG VERDI	BALANSE- FØRT VERDI	VERKELEG VERDI
Netto utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar				
Utlån til og fordringar på kredittinst.				
til amortisert kost. lån og fordringar	228 804	228 804	136 106	136 106
Sum utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar	228 804	228 804	136 106	136 106
Obligasjonar og sertifikat				
Sertifikat og obligasjonar				
bestemt bokført til verkeleg verdi	433 079	433 079	207 384	207 384
Sum obligasjonar og andre verdipapir	433 079	433 079	207 384	207 384
Netto utlån til kundar				
Utlån til kundar til amortisert kost,				
lån og fordringar, brutto	25 127 741	25 127 741	27 938 103	27 938 103
Utlån til kundar til verkeleg verdi,				
lån og fordringar, brutto	0	0	0	0
Sum utlån før individuelle nedskrivningar				
og gruppenedskrivningar	25 127 741	25 127 741	27 938 103	27 938 103
- Nedskrivningar på individuelle utlån	0	0	0	0
- Modellnedskrivningar	- 36 588	- 36 588	- 21 587	- 21 587
Sum netto utlån til kundar	25 091 153	25 091 153	27 916 516	27 916 516
Andre eigedelar				
Finansielle derivat, verkeleg verdi	54 361	54 361	68 628	68 628
Andre eigedelar, amortisert kost	0	0	0	0
Sum andre eigedelar	54 361	54 361	68 628	68 628
Sum finansielle eigedelar	25 807 397	25 807 397	28 328 634	28 328 634
Finansielle eigedelar summert etter klassifisering				
Finansielle eigedelar bestemt				
bokført til verkeleg verdi	487 440	487 440	276 012	276 012
Finansielle eigedelar til amortisert kost,				
lån og fordringar	25 319 957	25 319 957	28 052 622	28 052 622
Sum finansielle eigedelar	25 807 397	25 807 397	28 328 634	28 328 634
Gjeld til kredittinstitusjonar				
Lån og innskot fra kredittinstitusjonar				
til amortisert kost	2 606 451	2 606 451	4 318 520	4 318 520
Sum gjeld til kredittinstitusjonar	2 606 451	2 606 451	4 318 520	4 318 520
Verdipapirgjeld				
Utferda sertifikat og obligasjonar				
til amortisert kost	15 734 362	15 744 626	16 568 372	16 565 433
Utferda sertifikat og obligasjonar				
til verkeleg verdi	4 786 751	4 786 751	4 783 983	4 783 983
Sum verdipapirgjeld	20 521 113	20 531 377	21 352 355	21 349 416
Anna finansiell gjeld				
Finansielle derivat, verkeleg verdi	327 609	327 609	340 847	340 847
Anna gjeld, amortisert kost	46 395	46 395	36 468	36 468
Sum anna finansiell gjeld	374 004	374 004	377 315	377 315
Sum finansielle gjeld	23 501 568	23 511 831	26 048 190	26 045 250
Finansiell gjeld summert etter klassifisering				
Finansiell gjeld bestemt bokført				
til verkeleg verdi	5 114 360	5 114 360	5 124 830	5 124 830
Finansiell gjeld til amortisert kost,				
lån og fordringar	18 387 208	18 397 471	20 923 360	20 920 420
Sum finansiell gjeld	23 501 568	23 511 831	26 048 190	26 045 250

Note 25 Verdsetting av finansielle egedelar

Spesifikasjon av finansielle egedelar til verkeleg verdi

	Kvoterte prisar og observerbare føresetnader		Bokført verdi	
	2023	2022	2023	2022
Finans, bank og forsikring	327 779	101 432	327 779	101 432
Stat og statsgarantert	105 299	105 952	105 299	105 952
Sum	433 079	207 384	433 079	207 384

Verdsettingsmetode

Norske obligasjonar og sertifikat blir målt til verkeleg verdi basert på verdsettingsteknikkar. I verdsettingsteknikkane nyttar vi kurser frå ekstern leverandør.

Note 26 Sertifikat og obligasjonar

Sertifikat og obligasjonar til verkeleg verdi med verdiendring over resultat	2023			2022		
	Sertifikat	Obligasjonar	Sum	Sertifikat	Obligasjonar	Sum
Sertifikat og obligasjonar, bokført verdi	0	433 079	433 079	0	207 384	207 384
Av dette børsnotert	0	433 079	433 079	0	207 384	207 384
Pålydande verdi	0	425 000	425 000	0	200 000	200 000
Sektorfordeling						
Finans, bank og forsikring	0	257 007	257 007	0	101 432	101 432
Stat og statsgarantert	0	176 072	176 072	0	105 952	105 952
Sum	0	433 079	433 079	0	207 384	207 384
Modifisert durasjon (år)	0,00	0,14	0,14	0,00	0,11	0,11
Gjennomsnittleg vekta effektiv rente pr. 31.12.	0,00 %	4,52 %	4,52 %	0,00 %	3,51 %	3,51 %
Forfallsstruktur på obligasjons- og sertifikatplasseringar (marknadsverdi)						
2025	0	155 666	155 666	0	0	0
2026	0	101 341	101 341	0	101 432	101 432
2027	0	105 299	105 299	0	105 952	105 952
2028	0	70 773	70 773	0	0	0
SUM	0	433 079	433 079	0	207 384	207 384

Alle verdipapir er i norske kroner.

Note 27 Gjeld til kredittinstitusjonar

	2023	2022
Sum gjeld til kredittinst. utan avtalt løpetid til amortisert kost	0	0
Sum gjeld til kredittinst. med avtalt løpetid til amortisert kost	2 606 451	4 318 520
Sum gjeld til kredittinstitusjonar til amortisert kost	2 606 451	4 318 520

Selskapet har fleire avtaler med Sparebanken Sogn og Fjordane som regulerer ulike forhold rundt drift og trekkrettar. For nærare informasjon om desse avtalane blir det vist til note 21.

Note 28 Gjeld stifta ved utferding av verdipapir

	31.12.23	31.12.22
Sertifikat og andre kortsiktige låneopptak	0	0
Obligasjonsgjeld til amortisert kost	15 917 000	16 411 000
Eigne ikkje amortiserte sertifikat/obligasjonar til amortisert kost	354 000	0
Obligasjonsgjeld til verkeleg verdi	5 025 000	5 025 000
Sum gjeld stifta ved utskriving av verdipapir (pålydande)	20 588 000	21 436 000

Løpetid

Gjenstående løpetid (pålydande verdi)

2023	0	2 011 000
2024	1 663 000	2 500 000
2025	5 000 000	3 000 000
2026	4 000 000	4 000 000
2027	4 900 000	4 900 000
2029	1 000 000	1 000 000
2030	1 000 000	1 000 000
2032	525 000	525 000
2033	1 000 000	1 000 000
2034	1 000 000	1 000 000
2037	500 000	500 000
Sum	20 588 000	21 436 000

Nye lån i 2023	2 000 000
Tilbakebetalinger i perioden	2 494 000

2023

ISIN NUMMER	PÅ- LYDANDE	RENTE	MARGIN	UTLØPS- DATO *)	BOKFØRT 31.12.23
NO0010819170	1 663 000	3 MND. NIBOR	0,42	15.04.24	1 680 522
NO0012916818	2 000 000	3 MND. NIBOR	0,21	15.01.25	2 019 497
NO0010843311	3 000 000	3 MND. NIBOR	0,49	23.04.25	3 029 811
NO0010881048	4 000 000	3 MND. NIBOR	0,49	18.06.26	4 015 936
NO0011008377	4 000 000	3 MND. NIBOR	0,75	27.05.27	4 078 025
NO0010895329	900 000	3 MND. NIBOR	0,40	12.10.27	910 570
NO0012713553	1 000 000	4,14 % FAST		04.10.29	1 020 520
NO0010871643	1 000 000	2,30 % FAST		19.06.30	933 679
NO0012767963	525 000	3,80 % FAST		30.08.23	530 429
NO0010830524	1 000 000	2,68 % FAST		31.08.33	926 937
NO0010863772	1 000 000	2,04 % FAST		20.09.34	866 928
NO0012654476	500 000	3,72 % FAST		31.08.37	508 258
Sum gjeld stifta ved utskriving av verdipapir					20 521 113

Note 28 Gjeld stifta ved utferding av verdipapir, framhald

2022

ISIN NUMMER	PÅ- LYDANDE	RENTE	MARGIN	UTLØPS- DATO *)	BOKFØRT 31.12.22
NO0010782543	2 011 000	3 MND. NIBOR	0,60	15.06.23	2 014 666
NO0010819170	2 500 000	3 MND. NIBOR	0,42	15.04.24	2 518 567
NO0010843311	3 000 000	3 MND. NIBOR	0,49	23.04.25	3 021 859
NO0010881048	4 000 000	3 MND. NIBOR	0,49	18.06.26	4 016 670
NO0011008377	4 000 000	3 MND. NIBOR	0,75	27.05.27	4 089 309
NO0010895329	900 000	3 MND. NIBOR	0,40	12.10.27	907 301
NO0012713553	1 000 000	4,14 % FAST		04.10.29	1 030 448
NO0010871643	1 000 000	2,30 % FAST		19.06.30	929 092
NO0012767963	525 000	3,80 % FAST		30.08.32	527 930
NO0010830524	1 000 000	2,68 % FAST		31.08.33	924 588
NO0010863772	1 000 000	2,04 % FAST		20.09.34	861 013
NO0012654476	500 000	3,72 % FAST		31.08.37	510 913
Sum gjeld stifta ved utskriving av verdipapir					21 352 355

Tabellane viser ordinære forfall.

*) Iflg. avtalevilkår kan utløpsdato forlengast med eitt år.

Alle lån er i NOK.

Til inngåtte låneavtaler er det knytt standard lånevilkår.

Note 29 Anna gjeld og avsetningar

	2023	2022
Påløpne kostnader og ikkje opptente inntekter	0	6
Anna gjeld	1 730	954
Tapsavsetning unytta kredittar	292	142
Sum anna gjeld og avsetningar	2 022	1 102

Note 30 Forpliktingar utanom balansen

Selskapet har ingen forpliktingar utanom balansen.

Note 31 Tvistemål

Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS har i 2023 ikkje vore part i tvistesaker.

Note 32 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Aksjekapitalen i selskapet pr. 31.12.2023 er sett saman av følgjande aksjeklassar

	Antal	Pålydande	Bokført (i 1.000 kr)
A-aksjar	21 500 000	100	2 150 000
Sum	21 500 000		2 150 000

Eigarstruktur

Største aksjonærer i selskapet pr. 31.12.2023

	A-aksjar	Eigarandel	Stemmeandel
Sparebanken Sogn og Fjordane	21 500 000	100 %	100 %
Totalt antal aksjar	21 500 000	100 %	100 %

Ingen medlemmer av styret eller dagleg leiar eig aksjar eller har opsjonar.

Note 33 Finansielle derivat

Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS handlar finansielle derivat for å sikre og styre marknadsrisiko i samband med utlegging av fastrente-obligasjonar. Det blir ikkje handla valutarelaterte kontrakter slik at alle finansielle derivat er renterelaterte. Kontraktene blir bokført til verkeleg verdi.

	Nominelle verdiar totalt	2023 Positiv marknads- verdi	Negativ marknads- verdi	Nominelle verdiar totalt	2022 Positiv marknads- verdi	Negativ marknads- verdi
Renterelaterte kontrakter						
Swapper	5 025 000	54 361	327 609	5 025 000	68 628	340 847
Sum finansielle derivat	5 025 000	54 361	327 609	5 025 000	68 628	340 847

Note 34 Sikringsbokføring

Bustadkreditt Sogn og Fjordane nyttar sikringsbokføring for verdipapirgjeld som er teke opp med fast rente. Formålet er å motvirke verdisvingningar på obligasjonsinnlånet. Sikringsobjektet (obligasjonsinnlånet) blir vurdert til verkeleg verdi med verdiendring mot netto resultat frå finansielle instrumentet, og sikringsinstrumentet (derivatet) blir vurdert til verkeleg verdi med verdiendring mot netto resultat frå finansielle instrument.

Det er Sparebanken Sogn og Fjordane som er motpart i alle derivatkontraktene, og partane har inngått ISDA avtale seg i mellom, som regulerer all derivathandel. Med bakgrunn i dette, blir det dagleg målt verdiendringar på derivatkontraktene og utveksla sikkerhet mellom partane ved eventuelle svingingar, for å redusere risikoen til begge partane.

Pr. 31.12.23 omfatter sikringsbokføringa tolv forhold, og dette er direkte kopla ved at sikringsobjektet og sikringsinstrumentet har eksakt same vilkår (rente, løpetid, pålydande). Sikringseffektiviteten er rekna med bakgrunn i 1 % skift i rentekurva og resultateffekten dette medfører.

	2023	2022
Sikringsinstrument		
Nominell inngåande verdi	5 025 000	5 025 000
Verdiendring (+tap/-vinst)	- 1 346	232 221
Sikringsobjekt		
Nominell inngåande verdi	5 025 000	5 025 000
Verdiendring (+tap/-vinst)	- 2 219	- 224 601
Netto verdiendring - Ineffektivitet med sikringa (+tap/-vinst)	- 3 566	7 620
Sikringsgrad	100,00 %	100,00 %
Vekta sikringseffektivitet	99,47 %	104,28 %

Sikringsbokføring er nytta på følgjande obligasjonar med fortrinnsrett og med tilhøyrande sikringsinstrument

	Nominell verdi	Restløpetid
SSFBK15PRO		
<i>Sikringsobjekt</i>	1 000 000	31.08.2033
<i>Sikringsinstrument</i>	1 000 000	31.08.2033
SSFBK17PRO (delt i tre bolkar)		
<i>Sikringsobjekt</i>	1 000 000	20.09.2034
<i>Sikringsinstrument</i>	1 000 000	20.09.2034
SSFBK18PRO		
<i>Sikringsobjekt</i>	1 000 000	19.06.2030
<i>Sikringsinstrument</i>	1 000 000	19.06.2030
SSFBK22PRO		
<i>Sikringsobjekt</i>	500 000	31.08.2037
<i>Sikringsinstrument</i>	500 000	31.08.2037
SSFBK23PRO		
<i>Sikringsobjekt</i>	1 000 000	04.10.2029
<i>Sikringsinstrument</i>	1 000 000	04.10.2029
SSFBK24PRO		
<i>Sikringsobjekt</i>	525 000	30.08.2032
<i>Sikringsinstrument</i>	525 000	30.08.2032

ERKLÆRING FRÅ STYRET OG DAGLEG LEIAR

Vi erklærer etter beste overtyding at årsrekneskapen for 2023 er utarbeidd i samsvar med gjeldande rekneskapsstandardar og at opplysningane i rekneskapen viser eit rett bilde av selskapet sine eigedelar, gjeld, finansielle stilling og resultat. Styret meiner at kvartalsrapporten gir ei rett oversikt over utviklinga, resultat og stillinga til selskapet, og ei vurdering av dei mest sentrale usikre forholda og risikofaktorane selskapet står overfor.

Førde, 12.02.2024

Styret i Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS

Frode Vasseth
Styreleiar

Linda Vøllestad Westbye

Ole Aukland

Andrea Kvamsdal

Peter Midthun

Irene Flølo
Dagleg leiar

Til generalforsamlinga i Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS

MELDING FRÅ UAVHENGIG REVISOR

Konklusjon

Vi har revidert årsrekneskapen for Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS som er samansett av balanse per 31. desember 2023, resultat, egenkapitaloppstilling og kontantstraumoppstilling for rekneskapsåret avslutta per denne datoen og notar til rekneskapen, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår meining

- oppfyller årsrekneskapen gjeldande lovkrav, og
- gjev årsrekneskapen eit rettvisande bilete av selskapet si finansielle stilling per 31. desember 2023, og av resultat og kontantstraumane for rekneskapsåret avslutta per denne datoen, i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsett av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalet.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter etter desse standardane er beskrivne under overskrifta *Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med krava i relevante lover og forskrifter i Noreg og International Code of Ethics for Professional Accountants (medrekna dei internasjonale sjølvstendestandardane) utferda av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglane), og har oppfylt dei andre etiske pliktene våre i samsvar med desse krava. Innhenta revisjonsbevis er etter vår oppfatning tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikkje kjend med at vi har levert tenester som er i strid med forbodet i revisjonsforordninga (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vore Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS sin revisor samanhengande i sju år frå valet på generalforsamlinga den 5. mai 2017 for rekneskapsåret 2017.

Sentrale tilhøve ved revisjonen

Sentrale tilhøve ved revisjonen er dei tilhøva vi meiner var av størst betydning ved revisjonen av årsrekneskapen for 2023. Desse tilhøva blei handtert då revisjonen vart utført og då danna vi oss ei meining om årsrekneskapen totalt sett, og vi konkluderer ikkje særskilt på desse tilhøva.

IT-system og -kontrollar relevante for finansiell rapportering

Beskriving av sentrale tilhøve	Korleis har vår revisjon adressert sentrale tilhøve
Bustadkreditt Sogn og Fjordane (Bustadkreditt) sine IT-system er heilt sentrale for føringa av rekneskapen og rapporteringa av gjennomførte transaksjonar, for å skaffe grunnlag for viktige estimat og berekningar, og for å skaffe relevant tilleggsinformasjon. IT-systema er i stor grad standardiserte, og forvaltinga og drifta er i stor grad utsett til tenesteleverandørar. God styring og kontroll med IT-systema både i Bustadkreditt og hos tenesteleverandørane er av vesentleg betydning for å sikre nøyaktig, fullstendig og påliteleg finansiell rapportering og er difor eit sentralt forhold i revisjonen.	Bustadkreditt har etablert ein overordna styringsmodell og kontrollaktivitetar knytt til sine IT-system. Vi har opparbeidd oss ei forståing for Bustadkreditt sin overordna styringsmodell for IT- system som er relevant for den finansielle rapporteringa. Vi har vurdert og testa utforminga av utvalde kontrollaktivitetar relevante for den finansielle rapporteringa, knytt til kjernebanksystemet, med omsyn til tilgangsstyring. For eit utval av desse kontrollaktivitetane testa vi om dei hadde fungert i perioden. Vi vurderte tredjepartsbekreftinga (ISAE 3402-rapport) frå Bustadkreditt sin tenesteleverandør av kjernebanksystemet med omsyn til om denne hadde tilfredsstillande internkontroll på IT-området som kan ha betydning for Bustadkreditt si finansielle rapportering. Vi vurderte òg tredjepartsbekreftinga (ISRS 4400 Avtalte kontrollhandlinger) knytt til tenesteleverandøren av kjernebanksystemet med omsyn til om utvalde automatiske kontrollaktivitetar i IT-systema, medrekna blant anna knytt til berekning av renter og gebyr og utvalde systemgenererte rapportar, var tilfredsstillande utforma og om dei hadde fungert i perioden. Vi nytta eigne IT-spesialistar i arbeidet med å forstå den overordna styringsmodellen for IT-system og i vurderinga og testinga av kontrollaktivitetar.

Ytterlegare informasjon

Styret og dagleg leiar (leiinga) er ansvarlege for informasjonen i årsmeldinga og annan ytterlegare informasjon som er publisert saman med årsrekneskapen. Ytterlegare informasjon omfattar informasjon i årsrapporten bortsett frå årsrekneskapen og den tilhøyrande revisjonsmeldinga. Vår fråsegn om revisjonen av årsrekneskapen dekkjer verken informasjonen i årsmeldinga eller annan ytterlegare informasjon.

I samband med revisjonen av årsrekneskapen er det oppgåva vår å lese årsmeldinga og anna ytterlegare informasjon. Formålet er å vurdere om det er vesentleg inkonsistens mellom årsmeldinga, annan ytterlegare informasjon og årsrekneskapen og den kunnskap vi har opparbeidd under revisjonen, eller om årsmeldinga og annan ytterlegare informasjon inneheld vesentleg feilinformasjon. Vi er pålagde å rapportere om årsmeldinga eller annan ytterlegare informasjonen inneheld vesentleg feilinformasjon. Vi har ikkje noko å rapportere i så måte.

Ut frå kunnskapen vi har opparbeidd oss i revisjonen, meiner vi at årsmeldinga

- er konsistent med årsrekneskapen og
- inneheld dei opplysningane som skal vere med etter gjeldande lovkrav.

Leiinga sitt ansvar for årsrekneskapen

Leiinga er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen og for at han gir eit rettvisebilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som er fastsett av EU. Leiinga er også ansvarleg for naudsynt intern

kontroll for å kunne utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følge av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta.

Ved utarbeidinga av årsrekneskapen er leiinga ansvarleg for å ta standpunkt til selskapet si evne til å halde fram med drifta, og på tilbørleg måte opplyse om tilhøve av betydning for dette og å bruke føresetnaden om at drifta kan halde fram med mindre leiinga enten har til hensikt å avvikle selskapet eller å avslutte drifta, eller ikkje har noko anna realistisk alternativ.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen

Vårt mål er å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen totalt sett ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følge av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta, og å gi ei revisjonsmelding som inneheld konklusjonen vår. Tryggande sikkerheit er ein høg grad av tryggleik, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med ISA-ane, alltid vil avdekke vesentleg feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Feilinformasjon er å anse som vesentleg dersom han, åleine eller samla, innanfor rimelege grenser kan forventast å påverke dei økonomiske avgjerslene som brukarane tar på grunnlag av årsrekneskapen.

Som del av ein revisjon i samsvar med ISA-ane, utøver vi profesjonelt skjønn og viser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentleg feilinformasjon i årsrekneskapen, enten det skuldast misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Vi utformar og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtere slike risikoar, og hentar inn revisjonsbevis som er tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår. Risikoen for at vesentleg feilinformasjon som følge av misleg framferd ikkje blir avdekka, er høgare enn for feilinformasjon som skuldast feil som ikkje er tilsikta, sidan misleg framferd kan innebere samarbeid, forfalsking, bevisste utelatingar, urette framstillingar, eller brot på interne kontrollrutinar.
- opparbeider vi oss ei forståing av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlingar som er formålstenlege etter tilhøva, men ikkje for å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av selskapet sin interne kontroll.
- evaluerer vi om rekneskapsprinsippa som er brukte, er formålstenlege, og vurderer om rekneskapsestimata og tilhøyrande noteopplysningar som er utarbeidd av leiinga, er rimelege.
- konkluderer vi på om leiinga si bruk av framleis drift-føresetnaden er formålstenleg og, basert på innhenta revisjonsbevis, om det er vesentleg uvisse knytt til hendingar eller tilhøve som kan skape tvil av betydning om selskapet si evne til å halde fram med drifta. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentleg uvisse, krevjes det at vi i revisjonsmeldinga gjer merksam på tilleggsopplysningane i årsrekneskapen, eller, dersom slike tilleggsopplysningar ikkje er tilstrekkelege, at vi modifiserer konklusjonen vår. Konklusjonane våre er basert på revisjonsbevis innhenta fram til datoen for revisjonsmeldinga. Etterfølgjande hendingar eller tilhøve kan likevel føre til at selskapet ikkje kan halde fram drifta.
- evaluerer vi den totale presentasjonen, strukturen og innhaldet i årsrekneskapen, og tilleggsopplysningane, og om årsrekneskapen representerer dei underliggjande transaksjonane og hendingane på ein måte som gir eit rettvisande bilete.

Vi kommuniserer med styret mellom anna om det planlagde innhaldet i revisjonen, tidspunkt for revisjonsarbeidet, og eventuelle vesentlege funn i revisjonen, irekna vesentlege svakheiter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi gjev ei melding til revisjonsutvalet om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengigheit, og kommuniserer med dei alle relasjonar og andre tilhøve som innanfor rimelege grenser kan tenkjast å kunne påverke uavhengigheita vår, og, der det er relevant, om tilhøyrande åtgjerder.

Av dei tilhøva vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til kva for tilhøve som var av størst betydning for revisjonen av årsrekneskapen for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale tilhøve ved revisjonen. Vi omtaler desse tilhøva i revisjonsmeldinga om ikkje lov eller forskrift hindrar at tilhøvet vert gjort offentleg, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfelle, avgjer at eit tilhøve ikkje skal omtalast i revisjonsmeldinga sidan ein må rekne med at dei

negative følgjene av ei slik offentleggjering innanfor rimelege grenser oppveg allmenta si interesse av at tilhøvet vert omtala.

Florø, 12. februar 2024
Deloitte AS

Hallgeir A. Bruvik
statsautorisert revisor

Opplysningar om selskapet

ADRESSE:

Bustadkreditt Sogn og Fjordane AS
Langebruvegen 12
6800 Førde

TELEFON

57 82 97 00

FØRETAKSNUMMER

946 917 990

LEIING

Irene Flølo

Dagleg leiar

STYRE

Frode Vasseth

Styreleiar

Linda Vøllestad Westbye

Styremedlem

Ole Aukland

Styremedlem

Andrea Kvamsdal

Styremedlem

Peter Midthun

Styremedlem

KONTAKTPERSON

Irene Flølo, dagleg leiar
Tlf. 97 66 76 15